СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Иорк. Четвер, 7-го ~~Жовтня~~ падолиста 1907. Число 45. Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, ~~October~~ November 7, 1907. No. 45.

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америці принимає в місяцю Новембрі і Децембрі с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союза в Джерзи СиСіті, Н. Дж. дня 1. Окт. 1907.

К. Кирчів предс. А. Шаршонь кас. С. Ядловский фінанс. секр. Т. Лабовский рекорд. секр.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Октобер 1907.

В. 119. Варґа Іван, ум. 11 Септ.	1000.00
В. 56. Олексяк Ізидор ум. 19 Септ.	1000 00
В. 33. Заприлюк Михаїл ум. 29 Юлія	1000.00
В. 43, Бараняк Лука ум. 13 Септ.	1000.00
В. 5. Коско Михаїл ум. 19 Октобра	1000.00
В. 63. Бобак Андрей муж членкині Антоніни ум. 30 Юлія	400.00
В. 39. Рудий Ева ж. ч. Антотія ум. 18 окт.	400.00
В. 152. Костура Ю. м. ч. Анни ум. 22 септ.	400.00
В. 62. Ґижа Дмитро невилічима слабість	100.00
В. 24. Зіґа Стефан, невилічима слабість	100.00
Разом	6.400.00
Платня гол. урядників за Октобер	165.00
Адміністрація Союза за Окт.	61.79
Платничі книжочки для Р. Н. С.	109.50
Експрес від розсилки 11.000 статутів	89.40
Весь розхід виносить	6.825.69

Розмет платить 7959 членів на ціле посмертне (кождий по 82 центів) і 760 членів на пів посмертного (кождий по 41 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Бідних по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 96 цнт. а на половину посмертного 55 цнт.

К. Кирчів, предсідатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

		Падолист.
7	Ч.	Маркіяна
8	П.	Димитрия Влм.
9	С.	Нестора муч.
10	Н.	20 † Пароскеви
11	П.	Анастазиї
12	В.	Зиновія і Зин.
13	С.	Стахія, Наркиза

— Теперішна адреса Преосв. епископа звучить:
Rt. Rev. S. S. Ortynsky,
Greek catholic Bishop,
1105 N. 63 Street,
Philadelphia, Pa.

— Програма дальшої діяльности Преосв. епископа С. С. Ортиньского в Америці:

10. нов. посьвящене церкви в Passaic, N. J.

17. нов. в Binghampton, N. Y. коло Трой.

в. децемб. в Braddock, Pa.

Більше візитаций в сім році Владика не буде принимати, лиш аж доперва по новім році.

— Уряд америк. проти Японців. Позаяк Японці великими масами від сторони Канади і Мексику переходять границі Злучених Держав і тут псують зарібки тутешнім робітникам, тому ам. правительство вислало до західних стейтів комісаря в ціли розсліджения справи на місци. Комісар узнав сю еміґрацію для Злучених Держав за незвичайно небезпечну і зажадав висилки війска, яке і надійшло в силі кількох компаний, щоби обсадити границі і стерегти їх.

— Заряд желізниці Rock Island в Шікаґо видалив дня 30-го м. м. 2500 людий з роботи. Про такі самі видалюваня в тій компанії доносять з усіх західних стейтів, від Ілінойс аж до Тексас через які вона переходить.

— В місті Владивостоці, в рос. Сибіри вибух бунт війска і фльоти, який кроваво здавлено. Після пляну бунт мав обхопити на даний знак усю залогу — однак не удав ся. Дня 30-го октобра, коли лодь торпедова „Скорий“ вивісила на машті червоний прапор і розпочала арматний огонь на другі воєнні кораблі, в місті вибухнула нечувана паніка. Гранати пукали по улицях руйнуючи доми і раняючи та вбиваючи людий. Проти збунтованого корабля виплив панцирник „Манджур“ з кількома торпедовцями і розпочала ся реґулярна битва. Залога „Скорого“ борола ся по геройски і згинула до послідного чоловіка. Сам торпедовець „Скорий“ кулями корабельних армат і надбережних батерий пірвано майже у кусні. Новий сей бунт в Владивостоці показує, що росийска революция живе, та що аґітатори серед армії не сидять з заложеними руками.

— Тими днями відбула ся в Шікаґо конференция старанєм Американьскої цивільної федерації. Взяло в ній уділ богато визначних личностий — між иньшими С. Ґомперс, президент Амер. федер. праці. Загальні внески суть менче більше такі: Справа тростів під пору уважає ся за найважнійшу з усіх суспільних справ. Трости суть найдосконалійшою формою продукції і як льоґічний вицьвіт капіталізму не могуть бути ані знесені ані заказані. Однакож, хотяй трости не суть самі через себе шкідливі, то однак їх заряди допускають ся великих надужить та стремлять до завойованя усеї власти так політичної як і економічної, щоб потом свобідно визискувати нарід. В виду сього суспільність є обовязана контролювати трости, а люди, що стоять на чолі тростів, повинні погодити ся з гадкою, що усі їх операції повинні бути ведені явно і згідно з волею загалу. Ряд повинен примусити трости, щоб сї усе ділали явно.

— Пятьох молодих людий: J. Lopiccolo, A. Newmann, E. Telmosse, H. Barbeau і .H Hein вибрало ся пішки з Ню Йорку до Сан Франціско. Не взяли з собою ні оружія, ні гроший, а на житє сподіють ся заробити сьпівом і музикою, а се їм піде досить легко позаяк всі суть добрими сьпіваками. Сподіють ся протягом 7 місяців дістатись у Сн Франціско. Хочуть вони сим доказати, що мож без цента перейти цілий край тай ще і принести дещо гроша домів.

— Кілько коштує житє людске в Америці? Пенсильванійска желізниця виплатила в минувшім році 150.000 дол. відшкодованя за жертви желізничих катастроф. Ся сума в порівнаню з числом убитих є сьмішно мала. Приміром лише підчас одної катастрофи желізничої, коли то злетів під Toroughfare потяг з мосту до ріки згинуло 57 осіб. Найвисша сума відшкодованя дістала ся спадкоємцям одного актора, яким виплачено 10.000 дол. відшкодованя. Пересічно одно житє людське плачено менче як за найгіршу фабричну машину а часто густо одинаково як за доброго робочого коня.

— Наборщик з Detroit, G. M. Fanning, шукав в околици, в лісї за оріхами і при тій способности наткнув ся на желізну скринку сховану в порохнявім дубі. У ній було 10.000 дол. в золоті. Крім того знаходив ся в скринці записаний кусень паперу, однак письмо стало вже так нечитке, що годі його відцифрувати.

— В місті Rochester, N. Y. незвичайно оригінальне самовбійство пополнила 45-літна жінка. Наливши до кітла два ґальони оливи, запалила єю і скочила до полуміни. Коли спостережено се оригінальне самовбійство, десператка уже не жила. Попросту усмажила ся в олію.

— Деякі аґенти оголошують, що в стейтах Каліфорнія, Колоредо, Вашингтон і Ореґон є знаменита робота і добра заплата. Хто тим оголошеням повірить, сей дуже заведе ся. Ніхто нігде не платить там по 2.50 дол. як се оголошують аґенти; платня денного робітника виносить там ледви 1.25 дол. Та й за сю ціну є там о роботу незвичайно тяжко, позаяк великаньску конкуренцію роблять робітники хіньскі, японьскі і мексиканьскі.

— З початком грудня с. р. мають бути заведені в Ню Йорку уліпшені кари трамваєві. Будуть вони значно більші, заосмотрені в осібні двері до виходу і входу; при тих послідних дверох буде лише стояв кондуктор, який буде там побирав заплату, що звільнить пасажерів від безнастанного доптаня по ногах та обійманя молодих дівчат через кондуктора, полюючого безперервно на пасажерскі никлі. Перші такі вози почнуть ходити по Медисон евні...

— В стейті Огайо війшло в житє нове право, на підставі якого ніхто не може бути арештований на підставі лишень підозріня.

— Двох робітників згинуло підчас експльозії нафти в фабриці Woodbury-ого в New Hartford, Conn. Забиті були Айришами.

— Дня 30-го мин. місяця навістив страшний землетрус місто Каратаґ в ханаті Бохара, в Азії. Ціле місто замінило ся в величезну руїну; 15 тисяч людий згинуло в наслідок катастрофи. В наслідок землетрусу усунула ся великаньска гора, що стояла над містом і засипала лявіною каміня і піску усе то, що не знищив землетрус.

— В Росиї засновують ся тепер незалежні парохії на взір руских і польских незалежних парохій в Америці і Канаді. Синод виклинає „єретиків“.

— Здоровлє австрийского цісаря значно получшило ся. Цісар може тепер занимати ся державними справами.

— Дня 1-го нов. видалено усіх робітників занятих при розгалуженях желізниці Harriman в стейтах Oregon і Idaho. Тисячі лишили ся без куска хліба.

— На згромадженю страйкуючих телеґрафістів, яке відбуло ся дня 1-го нов. в Clinton готели в Ню Йорку оголошено, що страйк за пару день скінчить ся.

— Дня 1-ого с. м. на анґлійскім острові, в цілім анґлійскім королївстві станули усі желізниці. З'орґанізовані робітники желізничі проголосили ґенеральний страйк. Кругло сто тисяч людий застановило працю. Головно ходить страйкарям о узнанє своєї юнії і введенє нових условин праці. Якою страшною перепоною в розвитку Анґлії стане сей страйк можна бачити з сього, що після послідних телеґрам з Льондону не тілько усей рух товаровий устав, але і богато містам грозить майже голодова смерть, позаяк їх запаси поживи станутъ лиш на пару день. Уся публична опінія звернула ся проти товариств желізничих і жадає сейчасової угоди з желізничими робітниками.

— В Milwaukee, Wis. 1-ого с. м. видалено кількасот аґентів як і 1000 робітників занятих в фабриці льокомотив.

— Майже 500 робітників занятих в фабриці фоноґрафів в Orange, N. J. стратило роботу. Рівнож около 200 людий занятих в тім місті коло чищеня улиць стратило роботу. Усюди видаленим сьпівають одну пісню про причину видалень: мало гроший а богато нeспроданого на складі. Так виглядає американьский добробут в дійснім осьвітленю.

— Вибори до росийскої Думи уже достаточо поступили, так, що днесь мож уже виробити собі який такий образ про єї склад. Після достовірних жерел буде у ній 288 правих, а між ними около 100 конституцийних демократів. Скрайні чорносотенці будуть мати около 50 місць.

— В Ню Йорку наступить сими днями правдива мандрівка людий. Більше як тисяч родин мешкаючих у всхідній части в долині міста, дістало припорученє до 15-ого с. м. випорожнити свої мешканя. Причиною сеї мандрівки є се, що цілу площу, ограничену вулицями Bowery, Canal і Bayard St. закупило місто, на якій має почати ся будова нового входу до бруклиньского моста.

— Цукор лікарство на рани. Сьвіжі, малі рани можна легко загоїти цукром. Ондак цукор до сеї цїли мусить бути як найчистійший. Щоб осягнути певність, що цукор чистий, пражить ся його кілька мінут в температурі около 140 стп. Цельзия а по остудженю товче ся на порошок і мішає ся з порошком саліцелевим так, щоби на 100 ґрамів цукру припало 2 ґрами саліцилю. Тою мішаниною посипує ся сьвіжу ранку та обвиває ся на зраненім місци і хоронить рану на зверх, а мала частина цукру входить в рану і помагає їй загоїти ся. Коли треба рану отворити і заосмотрити на ново, то заскорузлі грудки цукру, які покривають рану, легко можна змити літною водою.

— Король, що укриває ся. Бельґія має зі своїм королем вічні клопоти. От і тепер, коли справа проєктованого анектованя Конґо до Бельґії вимагає докладного обговореня її з Леопольдом, не тільки як з королем, але й як з інтересованою стороною, добродій король, не клопочучись нічим пробуває далеко, у Франциї, а навіть просто укриває ся перед своїм народом і щоби затерти свої сліди, датує фальшиво свої рескрипти, друковані в урядовім Monitor-і. Така ситуація починає дратувати навіть льояльних клерикалів. Оден з їх орґанів зазначив недавно, що король підробляє на своїх декретах назву місцевости Royat, де його нема вже в місяць... Всї ломили собі голови, де властиво перебуває король. Аж припадок зрадив його інкоґніто. Минулої пятниці покликано звісного ґінекольоґа, д-ра Бара з Парижа до замку Льормоа в департаменті Сен-е-Оаз. Лікар виїхав самоїздом і коло Льормоа переїхав якогось пастуха. Се викликало в околици велике замішанє, нарід став домагати ся кари і при тій нагоді тийшло на яву, що в замку, куди заїхав самоїзд, находить ся бельґійский король. Очевидно ґінекольоґ Бар уділяв помочи не королеви, але комусь, з ким він так старанно укривав ся.

Елмайра .Гайтс, .Н. Й., бр. сьв. Арх. Мих. від. 8.

буде принимати нових членів до брацтва і Союза в місяци Новембрі від 16 до 35 літ без вступного, а від 35 до 40 літ за половину вступного. Рівнож на послідним мітинґу ухвалено, що кождий член свої місячні вкладки має завсїгди до 20-го кождого місяця приносити до секретаря, а по мітинґу не буде ся вже місячного платити.

К. Мовчан, предс.,
В Федчик, кас.,
І. Тарбай, секр.

Ню Бритейн, Конин. бр. сьв. П. і П. Від. 154 Р. Н. С.

Подає до відомости всім членам, що місячний мітинґ відбудесь 10-го Нотембра, в гали під церквою на Beaver Str. Кождий член має явитись на сей мітинґ, вирівнати залеглости. Котрий з членів не прибуде на сей мітинґ зістане вичеркнений з братства і Р. Н. С.

За Комітет:
В. Ковальчик, предс.,
А. Ґерент, кас.,
М. Зятик, секр.

1177 **ПОДЯКА.**

Вважаю моїм милим обовязком подяковати всім Вся. ОО. сьвященикам-товаришам, всім доокoличним Брацтвам, а особливо хорови з Lansford, Pa. під управою п. Івана Боруха за участь і прислугу великую в посьвяченю нашої церкви. Щире Бог заплать!

Northampton, Pa.
О. Нестор Дмитрів.

Весняної ночи.

(Дальше).

III.

Несподіваний одноважець. Змова.

— Ні, братьця, годі, не хочу! Що справді за гульня! І як вам не обридне гульвісничить? уже ми й так вславили ся не знать якими паливодами. Ідім лучше спати! — так говорив Левко до своїх товаришів-гультаїв, котрі підмовляли его на всякі вичвори Надобраніч вам, братьця! спіть здорові!— тай пішов собі від них швидкою ходою далї вулицею.

— Чи спить же то моя ясочка Галя, думав він собі, підходячи до знайомої хати у вишневім садочку. Коли се, крізь тишину, почув ся якийсь гомін. Левко став. Поміж деревами забілїла сорочка. Що се за знак? подумав Левко та й сховав ся, підкравшись близше, за дерево. Проти місяця сіяла обличем дівчина, що стояла повернувшись сюди чолом... Се Генна! А хтож такий, отой високий чоловік що стоїть до него плечима! Даремно придивляв ся Левко: тїнь займала его всего. З переду тільки був він трохи осьвічений, але мав би Левко поступити ся хоть трошечки далї, то вже опинив ся б на видности. Отож, прислонившись нишком до дерева, Левко наважив уже стояти там, де стояв. Чує, дївчина виразно вимовила его імя.

— Левко? той блазен? говорив нишком хрипким голосом високий чоловік. Ось нехай тілько я его в тебе побачу коли небудь: прямісенько чуба намну, та й годі!

— Цікавий би я знати, яка се шельма похваляе ся намняти менї чуба, моввив стиха Левко, та й простяг шию, силкуючись вислухати все до слова. Але незнайомий проява почав далї говорити так тихо, що не стало чути нічогісенько.

— Як вам не сором! відмовила Ганна, коли той перестав говорити. Ви дурите, обманюете мене; ви мене не любите, я ніколи не йму віри, щоб ви мене любили!

— Знаю я! мовив на се високий чоловік: се все Левко наторочив тобі дурниць, та заморочив голову (при сих словах голос назнайомого чоловіка здав ся парубкови не зовсім незнайомим, а так мов би він его колись чув); але я дам себе в знаки Левкови! мовив так же само й далї незнайомий чоловік. Дізнае він, сучий син, моїх кулаків!

Почувши таке, Левко вже не міг здержати свого гніву: надійшовши ступнів зо-три, він успокоїв ся, щоб дати такого тумака, від якого той незнайомий, дарма що був здоровий, а навряд чи встояв би на місци. Але тут саме сьвітло впало ему на обличе, і Левко став як тороплений, побачивши перед собою свого батька! Тілько й міг він з того чуда-дива, що хитнути головою, та свиснути крізь зуби. Аж тут поблизу щось зашелестїло; Ганна мерщій метнулась до хати, шелепнувши за собою дверима.

— Бувай здорова, Ганно! гукнув котрийсь з парубків, підкравшись та обнимаючи голову, але зараз же відскочив як несамовитий, мацнувши об шорсткі вуси.

— На добран-ніч, серденько! гукнув другий; але сей полетів уже сторч від головного стусана.

— На добра-ніч, на добра-ніч, Галю! загомоніло скілька парубків разом, чіпляючись голови на шию.

— А згиньте ви к бісовому батькови, прокляті харцизяки! кричав голова, відбиваючись та тупаючи ногами. Яка я вам Ганна? І не потягне вас нечистий, у слїд за вашими батьками, на шибеницю, гемоньскі сини! Чіпають ся як ті репяхи! Ось я вам дам Ганни.

— Голова, голова! се голова! загуло поміж хлопцями і вони кинулись в ростіч.

— Осе так, батько! мовив Левко, оговтавщись після тої дивовижі, та дивлячись у слід голови, що відходив геть, лаючись. Тек ось які він штуки витворяе! добре! То-то я дивую ся та неможу розуму дібрати, щоб воно було за знак, що він зараз починае вдавати з себе глухого, як почнеш ему говорити про діло. Пожди-ж ти, старий собако, будеш ти в мене знати, як вештатись по під вікнами в дївчат, та відбивати чужих молодих!

— Гей, хлопці! сюди, сюди! гукнув він, махаючи рукою на парубків, котрі знов почали збирати ся до купи. Ходїть сюди! Слухайте: осе я був умовляв вас іти спати, але теперички роздумав ся і згідний сам хоть цїлу ніч гуляти з вами!

— От се так до річи! мовив плечистий, огрядний парубок, що вславив ся гульвісою та паливодою на все село. Мині вадить, коли не доведеть ся погуляти як слїд та настроїти всяких штук! Отак, здаеть ся тобі, мов би чого бракуе: мов шапку згубив, або люльку; одно слово, не щирий козак та й годі!

— Хочете ви добре подрочити сегодня голову?

— Голову?

— Еге-ж, голову. Що він справді собі думае! Верховодить нами, немов би гетьман який. Не досить ему того, що замишляе нами як своїми слугами, ще підлабузнюеть ся до наших дївчат. Одже, я думаю, нема на селї такої гарної дївчини, до котрої-би не залицяв ся голова!

— Що правда, то правда! заговорили хлопці в один голос. Що ми, братця, за крепаки такі ему знайшли ся? Хеба ми не такога роду як він? Ми, хвалити Бога, вільні козаки! Дамо ему, братця, на знак, що ми вільні козаки!

— Дамо, дамо гукнуло парубоцтво. Тілько вже голову, то не минайте й писаря! Не минемо й писаря! у мене, як на той час, складае ся в голові прехороша пісня про голову. Ходїмте, я вас навчу Та слухайте-ж ще ось що: попередягайте ся, хто в що попало.

— Гуляй козацка голово! мовив огрядний гульвіса, вдаривши ногою об ногу, та плеснувши в долонї. От так роскіш, от так гульба! Як пічнеш оттак вичворяти, то здаеть ся, ненов би згадуеш колишні часи. Мило, вільно на серци, а душа неначе в раю! Гей, хлопці, гей гуляй!

І вся та юрба парубків гучно помчала вулицями. Почесні бабусї, прокинувшись від того галасу, відсували віконця, та хрестились сонними руками, мовлячи: «ну, тепер парубки загуляли!»

IV.

Парубки гуляють.

Сьвітило ся тілько у одній хатї, з краю вулиці. То була головина господа. Голова вже давно певечеряв і мабуть був би вже давно ляг і спати, колиб у него не трафив ся на той час гість, виновар, що приїхав від пана, дотрий мав трохи ґрунту між ґрунтами вільних козаків. При почести, на покутї, сидїв гість, низенький гладкенький чоловічок з маленькими очками; оченята ті завжди сьміяли ся и в них неначе відбивала ся та втїха, з якою винник курив свою люльочку, раз-по раз спльовуючи та притоптуючи пальцем тютюн, що брав ся приском у люльці. Дим цілими хмарами розходивсь над винником, повиваючи его сизим туманом. Здавалось, неначе-б то чималий комин від котрої винниці, знудившись стреміти на стрісї, задумав трохи побачити сьвіга, та ото й сїв спишна за столом у головній хатї. Під носом у винника стирчаги коротенькі та густі вуси; але їх мало що було пізнати кріз те димове около; коли хочете знати, здалось би кому, що винник, відбиваючи хліб у надвернього кота, зловив миш та ото й держав еї у зубах. Голова, як господар, сидїв у самій сорочці, та в полотняних штанах. Єго орлове око, мов сонце на заході, де далї починало плющити ся й примеркати. Кінець стола курив люльку котрийсь з сільских десятників; сей, шануючи господаря, сидїв у свиті.

— Скоро-ж ви сподїваетесь постановити винницю? озвавсь голова, повертаючись до винника, та хрестячи, по позїханю, рот.

— Як бог дасть, то в осени й закуримо. Я готовий у заклад побити ся, що на Покрову пан голова буде, як то кажуть „подорозї мислите, а на покутї дверей шукати“

— По сїй мові, винокурові оченята зовсім сховались; замість них простяглись тілько, немов би те проміня, тоненькі стежечки, аж до самих вухів, а губи, за веселощами, покинули навіть на хвилину ту димучу люльку.

— Дай Боже! відповів голова, звявляючи на виду шось подібне до сьміху. Тепер ще, хвалити Бога, не дуже богацько розвелось тих винниць. А от колись то, як я провадив по переяславскій дорозї царицю, як ще покійний Безбородько...

— Еге, свате, — згадав колишне! Тодї від Кременчуку аж до самого Ромна мабуть навряд чи було й зо-дві виннаці. А теперички... Еге так, чи чув ти свате, що вимудрували прокляті нїмці? кажуть, що незабаром будуть курити горілку не дровами, як усї хрещені люди, а якоюсь там чортягою парою. Мовлячи се винник міркуючи дивив ся в стіл та на свої руки, розложені на столї, Уже як се парою, їй Богу не знаю!

І що то за дурні, прости менї Господи, отї нїмці! відповів голова. Я-б їх, сучих синів, взяв просто одчухрав батіжжям, та й годї! Чи таки-ж чув хто, щоб можна було що небудь варити парою? Одже як би так, то не можна булоб і ложки борщу донести до рота: так би й спік губи як на тому молоденькому поросятї шкірку...

— А ти, свате, озвалась з лежанки головина вдовиця, що сидїла там, підопхавши ноги, ти осе все жити меш у нас сам без жінки.

— А на віщо вона менї здалась? велика, бач, цаця!

(Дальше буде).

З Голійок і околиці.

— А гій! вже раз з тим твоїм Гелим-оком!.. і з тими твоїми околицями, якийсь сину!.. Щож то ти собі, якась бідо, думаеш, що ми, „Союзовці“, нехочемо щось інтереснійшого бачити у „Свободі“ як лишень про той твій якийсь Голійок, і твоїх Мазурів, з котрими вічно ви хваляеш ся? Бо. як непереставеш, то.... Ось так подумають мабуть, декотрі з наших читачів.

— Хвилечку терпеливости, пов. читачі. Позаяк і гриб, хотячи опинитись в чиїм небудь жолудку, не конечно прецінь мусить в перве йти у борщ... Тим ліпше і я, бо.... Я знаю, що за се вихвалюване ся нібито тим нашим сметанковим Голійоком, не один уже з моїх сердечних приятелів від Олифантскої „Правди“, або Ню Йорского „Посувача“, пожелав менї з цілою сердечностию, ось так приміром зломаня де небудь карку, не числячи уже сього, щоб було, колиб так навинувсь котрому з тих моїх „одномишленників“ під кулак.., Ігі! Тодї, булоб менї тепло! — а хто його там зна чи заздалегідь не требаб було менї шити мішка, на свої кости... От що!

Небійте ся знаю ся я уже подекуди, на сїй московскій політиці... Sure!

Але що там о тім балакати, приступаймо ліпше до річи.

— Тож, в Імя Отца, і Сина... що-о? о чім же то я зачав?

Гей, гей, милий Боже! — Як бачу, то й менї вже незабаром, як і татунцьови Обущкевичови від „Правди“, треба „накивати пятами“ на усю політику... бо й дивіть? Зачавем про Голійок, а скінчив на москвофулах, й „Посувачі“.

Але, до річи.—

—Одже наш Голійок, себто голійоцка Русь, випередила під взглядом поступу, і орґанізації усї, дотеперішні Олифанти, Шамокини, Пітсбурґи,- Ню Йорки, Філядельфії, і пречгеть без пардону на віки, віков амінь,..

Алеж чоловіче! чи аби у тебе усї клепки в порядку... Як? де? у чім той ваш поступ? Хиба якої чемериці понаїдались там в вашім Голим-оку, чи що?

Не хочете вірити, пов. читачі? — ану, послухайте. О скільки нам звісно, то усюди тут в Америці, де йно скупить ся жменя наших поселенців, в мать вирнауть з поміж них сьвідомійші робітники, котрі в чужині, звичаєм своїх славних прадїдів, ґрупують ся в ріжного рода товариства, де би спільними силами могли обговорювати свої економічні, чи соціяльні обставини.

На тему наших народнїх орґанізацій в Америці, можнаб цїлі томи списати, але не тут на се місце. Тому і я обмежусь і скажу тут тільки се, що лежить як то кажуть на души, чи там на серцю, — себто про наш Голійок.

Одже, й тут завелась перед недавним часом орґанїзацийна акція. Але що й тут не бракло „охочих“ до народнього дїла, най посьвідчить се, що майже перед двома роками тут ще міг глядати Русина і зі сьвічкою у білий день, а тепер аж шкиить від „патріотів“ і народних „діячів“.

Що крок, то патріот і „орґанізатор“, а яко такий, — то чорта лисого з'їсть а не буде слухати другого... та щей молодика! без „матур“... Бо й по що? Орґанїзуе нове товариство, сам стае „председою“, кума Проця, або Гриця, робить касіером, тамтого знов секретаром і конець!..

Ча се не поступ? й не солїдарність? Га? Небійте ся. Наші голійоцкі патріоти пішли вже з таким розмахом у перед, що незабаром тут придумають кождий осібняком де в кутї своеї фарми побудовати „свою власну“ церков, школу, крамницю, а обгородивши то все ще китайским муром, щоб Боже борони не зайшов хто чужий до його „власного“ дому Божого.., От що! Але деж! скажете пов. читачі.

Де матерял? гроші на то усе? Звідки наберете тільки попів? дяків, училелів? Хиба не знаете варяти — скажете — кільки коштуе в Америці удержане одного порядного попа?..

Знаемо. Впрочім, що попови по грошах?.. Піп після гадки декотрих наших „діячів“ повинен по себути попом, щоб безплатно вінчав, крестив, хоронив, колисав дїти своїм парохіянкам, себто виховував в дусї релїґійним, словом, щоб сповнював свої обовязки „точно“ і конець!..

Ба! а в чого піп мае удержуватись?..

Най бере піку, або шуфлю, або най втягае „обергози“ і йде до котрого в наших фармерів цибулю полоти, а буде мав за що жити... Даром туть недаеть ся попови нічо, і квіта!.

— І-гі! На село дурити, якийсь сину! думаеш мабуть що возьмеш нас на бас? Йди і глядай в цілій Америці такого дурного попа, щоб їхав до сього вашого Голо-го-ока... скажете:

Ану, годї, шан. читачі, я тут тільки прецінь подаю се, що бачу, й чую від людий.

Позатим, у нас тут тепер нема нічо такого цікавого, хиба се, що перед пару днями один тут замешкалий Мазур, вхопив десь такого канїбалїстичного апетиту до людского

мяса, що вхопив свого „кмотра“ на одних крестинах, й зубами майже цілісенький ніс від'їв.... „Кмотер“ знова, на подібне з'огиджене своєї особи не міг вістати рівнодушним ваняв ніж, й одним потягом перерізав людоїдови писок, від „вуха, до вуха“...

„Бендзес знал холеро, як одядаць цудзе носа“!.. сказав кмотер доконавши висше згаданої операції.

Ну, і здаесь мав рацію, яб сам ліпше не поступив, еслиб кому небудь прийшов апетит на мій ніс.

Одначе судія, котрий „полагоджував“ сю справу, в початку подібно аж губу роззявив з великого дива, коли Мазурі слідуючого дня ставились перед ним, той з відгризеним носом, а другий з розтятою їложуйньою... Відтак судія гопнув кулаком об стіл, і сказав, що за подібне змасакроване своїх ящиків, Мазурі мусять поплатити оба по 25 дол. Чуете?

І казавби тут хто небудь, що в Америці е якась свобода, або справедливість!.. Носер рій!..

Але думаю, що даймо ми спокій дальшій тій писанині на днесь, бо, що правда, то уже і пізна година у ночи, а на дворі дощ так цюркотить, цюркотить і бе по шибах мого вікна, що фантастичні уяви мов ті мотилики тріпочуть вже перед моїми сонними вічми.,. Тож, шах, мах кінчу, і гопс у ліжко, та сплю,,.

Good bay! Пов. читачі, другим разом побалакаемо ще більше.

Михайло Бэля.

Справоздане
з Конвенциї гр. кат. Сьященьства Півн. Америки з дня 15 і 16 окт. 1907 в Нюйорку.

По Архієрейскій Службі Божій в Вруклині зібрало ся священьство дня 15 октобра б. р. в числі 76 в сали „Arlington“ 19-21-23 str. Marks Place в Нюйорку. Іх Преосьвященьство покликали на секретарів конвенції Всч. о о.Н. Воленьского і Р. Волинця, а опісля по молитві „Царю Небесний“ обяснили зібраним ціль і причини сего довірочного духовного збору. Се обяснене зі сторони Іх Преосьвященьства усунуло всякі сумніви і неуміетні інтерпретації зі сторони деяких зле поінформованих людий дотично сеї конвенциї. По перечитаню програми конвенциї на жадане вс[illegible] присутних взято послідну точку програми „Матеріяльне забезпечене гр. к.Епископа на перше місце під обради. По довшій дискусії принято одноголосно щоби всї гр. к. церкви так матерні як і дочерні платили 5 процент від всего загального доходу т. зв. „brutto“ кождого місяця на удержане Епископа.

2. Відтак приступлено до II точки програми: „Устaлене границь істнуючих парохий“ і ухвалено, що маючі ся установити деканати в порозуміню з дотичними священниками ограничать точно границї істнуючих парохий і предложать до рішеня Владиці.

3. Для основаня нової самостійної парохії поставлено яко усліве що найменше 200 фамілій. В случаю меншого числа Епископ застеріг собі рішене:

4. В цїли забезпеченьсвященників на старість ухвалено одноголосно основати священниче брацтво (сполок) і в цїли уложеня статутів того брацтва вибрано комітет, до якого увійшли: Всч. о о. Кубек, Стефанович, Лавришин, Г. Чопей і Ганудя.

5 ухвалено поділити цілі Сполучені Держави на 9 деканатів, а іменно: Шенандорский, Нюйорский, Ансонїйский, Філядельфійский, Вількесбарский, Пітсбурский, Донанстоньский, Чікаґовский і Клївляндский.

6. Ухвалено, що Владика по отриманю з кінцем року справоздания парохіяльного від кождого священника поділить сам парохії на кляси.

7. Принято, що Владика буде утримовати кількох т. зв. місийних священників, котрі по мисли уложених для них статутів будуть занимати ся виключно місіонарством і заступством а ніколи жадної парохії не будуть обнимати.

Що до місийних церков постановлено після обставин і потреби закладати дешеві галї на школу, котра рівночасно послужить і за церков.

Без позволеня Епископа не можна лотів анї купувати анї церков будувати.

8. Що до 8 точки, то ухвалено видати один етимольоґічний руско американьский учебник і катехізм на взір істнуючих анґлійских учебників і в тій цїли вибрано комітет з Всч. о о. Кубека, Ґорзова, Висаги, Воленьского' Теоф. Обушкевича, Андрея Каміньского, Дмитрова, Макара і Понятишина.

Сей комітет мае покликати інші укваліфіковані сили мірских людий.

Ухвалено надто, що в кождій в парохії мае бути школа парохіяльна.

9. Що до школи для дяків, то ухвалено:

а) при духовній семинарії утворити школу для дяків,

б) жаден дяк неможе бути анї принятий анї усунений без затверджения Епископа,

в) священник з тростісами ухвалюють дяка приняти або усунути, але лише за потверджeнем Владики,

г) Владика назначить комісию з 3 священиків і з 2 дяків для еґземінована неіспитованих дяків,

д) Дяки старають ся о посади чарез конкурс, розписаний під наглядом Епископа,

в) кождий дяк мае уміти сьпівати по напіву угорскому і галицькому, так, щоби міг в котрій небудь церкві на случай потреби послужити.

10. Порішено що сам Владика по звидженю церквей і засягненю точних інформаций від священників і секретарів парохіяльних що до треб священничих порішить сю справу.

11. Принято одноголосно, що дім сирітский есть нам доконче потрібний і справою сего дому мае заняти ся той сам комітет, який вибрано до уложеня статутів брацтва священничого.

12. Зі взгляду на опіку над малими дїтьми ухвалено, щоби Владика на просьбу парохий постарав ся о монахинї.

13. Що до катедри, резиденциї Епископскої і духовного семинара в Філядельфії ухвалено, що ширший комітет з деканів і сьвітских людий займе ся призбиранем фондів на туюціль, а комітет екзекутивний для зреалізованя сего вибере сам Владика.

Всї священники зі своеї сторони добровільно з'обовязали ся жертвувати що місяця два процент а дяко учителї один процент зі своїх „brutto“ доходів на фонд дієцезальний добродійний, як катедра, резиденция, сирітский дім і другі, касою дие-цезальною буде управляти комітет під надзором Владики.

14. а) Вибрано комітет для уложеня історії рускої церкви в Америці. До комітету увійшли Всч. о о. Дзубай, Кубек, Лавришин, Ґулович (з краю), Корогноний, Чаплиньский, Ю. Медвецкий, Констанкевич, Обушкевич Теоф., Дмитрів, Стефанович, Воляньский (з краю), Грушка (з краю), і Вп. п. Др. Сіменович та п. Жаткович.

б.) для уложеня шематизму на рік 1908 ухвалено аби кождий священник і секретар парохіяльний (а де нема священника два головні куратори) списали до I, децембра 1907 р. історию своеї церкви, кілько було священників і дякоучителїв тай як довго, число душ, фамілий, самотних, (котрих жени в краю), дівчат, парубків і дітей обого пола, історию шкіл, читалень, брацтв, (сполків), товариств, історию народних орґанізаций, маетків церковних з поданем їх вартости і тягарів, історію других культурних інституций.—

Рівнож спосіб заробкованя (висота пейди) та якість роботи.

При кінци нарад конвенцийних всї присутні священники числом 76 підписали власноручно роту присяги слідуючого змісту: „Слѣдующи священники заявляють, що стоять при своимъ гр. кат. рускомъ Епископѣ и подъ присягою та на слово чести запевняють, що водъ него не водступать нѣколи“.

Слїдують підписи всїх священників, присутних на конвенциї. Неприсутні на конвенциї священники числом 5 оправдали свою неприсутність і заявили письменно свою і своїх громад вірність Владиці. Конвенцію закінчено відспіванем молитви до Богородиці „Достойно Єсть“.

Филядельфія, Па. 26 октобра 1907.

З гр. к. Епископскої канцелярії.

В. Петрівский, секретар.

Справоздане
делеґатів відгр. к. громад церковних Сполучених Держав з дня 17 і 18 октобра 1907 в Ню Йорку.

По архієрейскій Службі Божій в Нюйорку зібрали ся всї делеґати в числі 193 в гали „Arlington“ 19-21-23 st. Marks Place. Іх Преосьвященьство покликали на секретарів мітинґу духов. Всч. оо. Н. Воленьского, Р, Волинця, Дмитрова, и п. п, І. Петраничa та Ан, Горбаля, а до комісії веріф'кацийної Всч. оо. Кубека, Балога і Добротвора. По веріфікації повномочий і по молитві „Царю Небесний“ промовили до зібраних предсідатель мітинґу Іх Преосьвященьство Епископ С. С. Ортиньский, поясняючи причини і ціль скликаня мітинґу. При кінци промови запитав Владика присутних делеґатів, чи може брати участь в нарадах над добром гр.-кат. церкви п. Віктор Гладик, котрий ширив і ширить яко редактор в ґазеті ним виданій „Поступъ“ орґані „Русскои Народнои Самопомочи“ (в котрій то орґанізациї есть духовним управителем о. Іоан Ольшевский схизматицкий находячий ся в клятві церковній священник) віру схизматицку, а греко католицку віру і греко-католицкого епископа в поганий спосіб висьмівае, чорнить, понижае і підкопуе довіре у народа,

На се питане делеґати виразили свое обурене словами „ганьба“ і домагали ся сейчасового виключеня его з мітинґу. П. Гладик помимо своїх виводів, що ґазета а делеґацтво не мають нич вспільного з собою (тілько забув, що мае делеґацію на мітинґ греко катол., а він схизматик) і помимо сьмішного заперечення, що він нічо против Владики і віри греко-кат. не писав, мусів остаточно під напором енерґічного протесту делеґатів опустити галю нарад. Опісля приступлено до точок програми.

1.) Одноголосно ухвалено, що всї гр.-кат. церкви довжні мати гр.-кат. епископа яко голову, а тим самим зділати его тростісом кождої гр.-кат. церкви в Америці. На внесене многих делеґатів, щоби записати гр.-кат. церкви на свого епископа сейчас дефінітивно таки на мітинґу духов. ухвалити, Владика заявив, що сю справу мае рішити весь нарід на осібних мітинґах парохіяльних. Нарід сам будував церкви, нарід удержуе ті церкви, тож мае повне право о них рішати, а Владика права народа шануе і не дасть яким небудь способом їх нарушити, Сю щиру заяву Владики принято грімкими оплесками і з великим одушевленем і одноголосно ухвалено.

Делеґати крім того ухвалили, щоби нарід сам постарав ся о перепис на свого епископа церквей, які доси були записані на латиньских епископів.

2.) Сконстатовано, що рускі дїти в Америці в наслідок недостаточного образованя в дотеперішнім способі научуваня затрачують почуте приналежности до свого народа і привязаня до своеї гр. кат. церкви. Владика звернув увагу родичів і сьвященьства, як тих всїх учителїв, котрі з дїтьми стикають ся, щоби плекали побожність в душах дїтий руских та учили їх любови своеї церкви, свого обряду і свого народу, а що до висшого образованя талановитих хлопців і дївчат потреба утворити фонд шкільний стипендійний, якийби вспомагав бідну, охочу до науки молодїж.

Всї делеґати згодились на сю пропозицию, коли ходило о вибір комітету для збираня фонду шкільного, Владика покликав до сего комітету всїх присутних делеґатів. Всї делеґати приняли сей поклик з одушевленем. Опісля вибрано комітет стипендийний, до котрого увійшли пп. Петро Дзмура на околицю пітсбурску, П. Дзяк на скрентоньску. М. Луцак і М. Водруґ на Нюйорску, Джан Сміт на шенандорску, Гав. Дзядик на ансонїйску, Ів. Варґа на філядельфійску, Ів. Дзіяк на вількесбарску, Д-р Сіменович на чікаґовску, Ів. Сембер на джанстоньску, Мих. Луцак на клерtоньску, а Лука Ґомоле на ліндзейску.

3.) По довгій оживленій дискусиї над всїми можливими проектами в справі удержаня епископа принято вкінци узнаний всїми яко найлучший проект, що кожда церков так матерна як і дочерна платить на удержане епископа 5 процент від загального доходу місячного т. зв. „brutto“.

4.) Що до катедри, резиденції епископскої і духовного семинара в Філядельфії ухвалено, що ширший комітет з деканів і сьвіцких людий займе ся призбиранем фондів на ту ціль, а комітет екзекутивний для зреалізованя сего діла вибере сам Владика.

З приемностию делеґати приняли заяву Владики, що всї сьвященники добровільно з'обовязали ся жертвувати що місяця 2 процент, а дяко учителї 1 процент зі своїх „brutto“ доходів на фонд дієцезальний добродійний, як катедра, резиденция, дім сирітский і другі.

Касою дієцезальною буде управляти комітет під надзором Владики.

5.) Ухвалено видати один етимольоґічний руско-американьский учебник і катехізм на взір істнуючих анґлійских учебників.

6.) Принято одноголосно, що дім сиріцкий есть нам доконче потрібний, і справою сего дому мае заняти ся той сам комітет, який вибрано до уложеня статутів брацтва сьвященників і покликані Владикою всї делеґати.

7.) Зі взгляду на опіку над малими дїтьми ухвалено, щоби Владика на просьбу парохій постарав ся о монахинї.

8.) Що до школи для дяків ухвалено: а) при духовній семинарії утворити школу для дяків.

б.) Жаден дяк не може бути анї принятий анї усунений без потверджения епископа.

в.) Сьвященник з тростісами ухвалюють, дяка приняти або усунути за потверджeнем Владики.

9.) Владика назначив комісию з 3 сьвященників і з 2 дяків для еґзамінованя неіспитованих дяків.

д) Дяки старають ся о посади через конкурс розписаний під наглядом епископа.

в) Кождий дяк мае уміти сьпівати по напіву угорскому і галицкому так, щоби міг в котрій небудь церкві на случай потреби послужити.

9.) Ухвалено: Будова нових церквей лиш за позволенем епископа.

10.) Ухвалено колекти на старокраеві церкви в Америці заказані, а колектоване на американскі церкви поза границями тих-же церков може бути позволене лиш за позволенем епископа.

11.) Принято до відомости, що Владика заказав сьвященникам писаи клевети по ґаветах.

Ухвалено одноголосно, що редакция „Русско-Америк. Вѣстника“ (орґану Соединенія гр.-кат. брацтв) мае відкликати всї напасти і неправдиві інсинуації та неумісне на нїчім неоперте критиковане особи нашого Владики і его дотеперішної дїяльности.

12.) Ухвалено, що Русини мають постарати ся о свій власний дім еміґрацийний в Ню Йорку, котрий мае бути в лучности з подібним товариством сьв. Рафаіла у Львові і маючим ся утворити на Угорщинї.

13.) Ухвалено, що Русини по всїх плейзах, котрі не думають вертати до краю, повинні старати ся о папери сітізеньскі і закладати чисто рускі клюби політичні

Владика відповідною молитвою закінчив натім сей мітинґ духовний.

Філядельфія, Па. 26 октобра 1907.

З гр.-кат. Епископскої канцелярії.

В. Петрівский, секретар.

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co.

Anth. Curkowskyj, editor,

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at Nev York, N. Y. under the Act of Congress of Ma ch 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тижня в Четвер і коштує:
В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців....$1.00

Оплачувати газету треба все-гди з гори.

Гроші треба посилати в регістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтара або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший відібрати.

Адрес:
"SWOBODA"
Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Кто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Причинок до історії православної місиї в Америці.

Raney, Pa. Nov. 1. 1907.

Для ілюстрациї, як крутими, лайдацкими дорогами вкрадаеть ся православіе межи наш нарід в Америці, нехай послужить отся подія:

До Говк Рон (Hawk Run) Па. прийшов душпастирювати о. Іван Ольшевский. Щоби зискати собі довіре у народа і потягнути его за собою, притворив ся він з початку свого дійствованя у згаданій місцевости хитрим способом. Отже в церкві сповняв свої обовязки дуже ревно, орґанізував нарід, заводив лад в громаді, старав ся наповнити церковну касу і т. д.; поза церквою же пускав в рух всякі штучки хлопоманьскі: із всіми поводив ся дуже ласкаво, частував нераз у себе своїх прихожан скляночкою пивця чи бодай циґаром, місцевому дякоучителеви давав від требів все більше, чим ему належалось, тай піддобрював ся і підлещувавсь всякими способами, так, що люди у своїй простодушности, не розуміючись так дуже на такій породі, що звуть ся фарбованими лисами, полюбили навіть свого душпастиря і були вдоволені.

Но як шило з міха, так і фарисейска хитрість, хоч би й як замаскована, мусить вийти на верх.

Боже Провидіне післало нам нашого Владику — і о. І. Ольшевский, почуваючи за собою може й надто великі прогрішеня, за які прийшлось би ему тяжко одвічати перед своїм Епископом (иньший мотив хиба годі найти!) почав поволи сам здирати з себе маску. Вже заздалегідь став він поперед всего сіяти межи народом всякі найглупійшого сорта сплетні зглядом Владики, зраджував тут і там зразу досить обережно, а потім щораз сьмілійше свої пляни, тай стежив, як нарід на них задивляеть ся, конферував потайки із церковним комітетом, словом, переконував, натягав людий на свое копито, як міг і умів; а конець кінцем просив він своїх прихожан прилюдно в церкви, щоби за ним „постояли", значить, „щоби підписали ся ему, що они вдоволені з него, а він з них", бо, мовляв, епископ не мае его радо та й відбере ему юрисдикцию, а він не хоче нікому кланятись і таке иньше. Люди, не знаючи ще зовсім, який намір лежав на дні серця їх пан-отця, гадали, що годилоб ся „постояти" за своїм духовником у свого, роз., гр. кат. руского епископа; ну, і були навіть готові вислати від себе на свій кошт делеґацию до свого Владики, щоби просити за своїм „превелебним паном".

Та не ходило о. І. Ольшевскому о якусь регабілітацию перед своїм епископом, але, о що в дійстности ішло, виявилось небаром. Ото в суботу після Воздвиженія честн. і животворящого Креста ні сіло ні пало заїзджае нараз до Говк Рон., Па. батюшка із Ню Йорку „з чорною борідкою, ні малий ні великий" — як говорять собі люди — і оба сі сьвщеники, бородайко із Ню Йорку та й місцевий безбородько розпочали сейчас свої маневри.

Ходило їм поперед всего о те, аби мати за собою весь церковний комітет кураторів і місцевого дякоучителя п. Взсиля Погоріляка, бо, коли „значнійші" в громаді стояти муть за ними, із прочими, яко менше „значними", зможуть они вже скорше дати собі раду. Тим то й покликали до себе пан-отці самого предсідателя церковного комітету — і нараджувались з ним, вговорювали — спокушали, та й показували ему якесь писемце, бумажку, що церковний комітет мав еї доконче підписати... Но сі пересправи із самим предсідателем церковного комітету не могли, розуміеть ся, довести до чогось конкретного і оба пан-отці пішли до церкви на вечірню.

Перше, що вважав о. І. Ольшевский потрібним зробити по вечірни, було се: Коли згаданий дяко-учитель п. Василь Погоріляк замикав церков, підвинув ся о, І. Ольшевский так хитро ему під руки, що ключі знайшлись нараз у него, хоч дяко-учитель, підозріваючи вже передше о. І. Ольшевского в его затіях, не мав сим разом цілком наміру церковних ключів із своїх рук випускати.

Маючи вже церковні ключі при собі, закликав о. безбородько п. В. Погоріляка до себе на приходство і заявив ему зовсім отверто, що від тепер треба его звати не „паном превелебним", лиш „батюшком", а він, значить, Погоріляк, вже не дяко-учитель, лиш „псаломщик". І обяснював ще батюшка-безбородько п. В. Погорілякови, що буде він й на далї „кінчити" в церкви так, як доси, лише у „Вірую" не буде говорити зглядом сьв. Духа „от Отца і Сина ісходящого", тілько від самого „Отца", і не буде згадувати більше римского Папи. І обіцював ще батюшка-безбородько п. В. Погорілякови, що буде він псаломщиком лиш три роки, а потім виавансуе на батюшку і получить на старість пенсию та й добре буде ся ему жити... Зазначу, що батюшка-безбородько представляв батюшку-бородайка із Ню Йорку яко свого епископа, а сам перекинув собі через шию ланцюх із крестом для більшого знать ефекту....

Но всіми тими масненькими словами і обіцянками не дав затуманитись п. В. Погоріляк. Коли-ж батюшка-безбородько побачив, що п. Погоріляк не такого піря птиця, коли сей заявив ему рішучо, що й за міліони не перелицюе своеї душі, сказав ему о. І. Ольшевский без обиняків, що від завтра буде служити ему в церкви вже иньший псаломщик.

Перебувши таку пробу, наш п. дяко-учитель, коли вийшов із приходства, не пійшов домів спати, лиш побіг між нарід. І ходив він від хати до хати і будив людий, коли де вже спали, (було се вже досить пізним вечером!) і серед громади заклекотіло... В короткім часі зійшлась під приходство маленька громадка людий на варту, щоби комітетові церкви не підкрались ночию до батюшків та й не „пофіксовали" по їх намірам...

Як раз тоді явив ся із сусідної місцевости — Філінсбург, Па., — ч. Мороз із своїми на біло прибраними донечками і намагав ся доконче йти на приходство до батюшків. Коли-ж люди, що вештались вже коло приходства, скричали на сего господина як на собаку, коли загрозили, що поломлять ему кости, як він посьміе ступити ногою за огорожу фенц, сей господин станув собі із своїми зазульками перед приходством, на улици, тай втяв серед ночи обом батюшкам — подвижникам многая літа... Для поясненя поважаним читачам „Свободи" годить ся мені тут примітити, що згаданий г. Мороз — се індивідуум з під темної зьвізди, що кільканайцять років тому назад служило головним орудием до запропащеня гр. кат. церкви в Осцеола Мілс, Па., де він тепер псаломщиком.

Але йдім дальше. В неділю раненько, як лиш добре на сьвіт зайнялось, товпа народа — мужчини і жени з буками, камінем і чим хто міг в руках — залагла довкола церков і приходство... Счинив ся великий крик, метушня, закол от, сипались поважні погрози і брукові епітети на адресу батюшків — заносилось на правдиву революцию. Так тревало якийсь час, а о 8-ій годині (ранком) батюшка-безбородько, видачи заворушене у народа, не посьмів сам йти до церкви, лиш покликав до себе трох комітетових і благав їх дуже, щоби они скликали людий на мітинґ до галї під церков, аби їм громада позволила відслужити в церкви бодай одну Службу Божу. Хто знае, чи батюшки не булиб кромі Служби Божої держали також в церкви і нарафіяльного мітинґу, на якім, хіснуючись сею обставиною, що наш чоловік мае ще яке таке поважане до сьвятого місця, не був би в церкві сьмів протестувати так голосно, як де инде, були би могли помотати всьо так, що хиба судовим процесом булоб можна церков назад відобрати.

І чому зійшло ся як раз тоді коло церкви тілько збаламученого православіем народа із сусідної місцевости, як не про те, щоби в церкви, колиб була сего потреба, підносити до гори й обі руки?.. Як би там впрочім і на було, велике щасте, що про мітинґ ніхто не хотів навіть чути, а тимчасом жени вхопили ся за клямку церковних дверий та стовпившись на сходах церкви, готові були впустити батюшків до церкви хиба по своїх трупах.

Коли розярене у товпи змагалось що раз більше, пійшов предсідатель церковного комітету раз і другий до батюшки-безбородька по ключі від церкви, но він ключів віддати не хотів. Аж за третим разом, коли предсідатель заявив з цілою рішучостию: „Пане Превелебний, на мою почцівость, віддайте ключі" о. І. Ольшевский, зрозумівши, що може дуже легко дійти до поважних, для его костий зовсім не пожаданих річей, зрефлектував ся і ключі віддав. — Тоді церковний комітет вимовив о. І. Ольшевскому сейчас місце і народ втихомирив ся трохи, почав немов оголомшений розходитись поволи домів. Батюшка Ню-Йорский, що за весь той час не сьмів і носа показати на вон, попросив двох людий, щоб відвели его до трамваю, штріткари; бояв ся неборак, аби жени не вбили его камінем. Батюшка же безбородько, замкнувшись на приходстві на всі засувки, пересидів так ще цілу неділю, як щур у лапці; на другий день помчав ся і він своїми дорогами.

Таким то подвигом „подвизалась" цареславна місия в Говк Рон, Па. Коли-б так згадана місцевість не находилась в свобідній будь-що будь Америці, лише в богоспасаемій Росиї, були-б напевно свистали у воздусі нагайки озьвірілого козацтва, були-б падали жертви мученики за віру, була-б відогралась така сама драма, яких много відогралось у своїм часї в Холмщині і на Підлїсю, де як звістно, по трупах наших братів вдирались батюшки до гр. кат. церков... Подія ся сромотна в найбільшім значіню сего слова тай кидае она дуже лихе сьвітло на цілу православну місию в Америці.

Яку ціль мае сповнити ваша церков межи нашим народом в Америці кнутопоклонні панове? мусить спитатись всякий що мае бодай крихітку розуму, сего огника божого, у своїй голові. Чи хочете може наш народ ухристиянїзувати? Таж він християньский і то певно більше, чим ваші русскіе мужики... Чи хочете може зділати его благонадьожним для царского уряду? Та се дарма, бо нарід, котрого ви хочете оцареславити, з царским урядом стикатись не буде; а коли-й поверне збаламучений вами наш Іван чи Гриць в Галичину чи Угорщину, покидае Ваше цареславіе і стаеть ся назад гр. католиком... Чом ви не несете евангельского сьвітла межи сих цзичників, яких ще досить е в царскій імпериї? Або чому не навертаете ви на православіе міліони всяких сектантів, що потворились у вас, в Росиї на лоці офіцияльного цареславія, яке не в силї вдоволити їх душевних потреб? Чом не йдете до Росиї боротись з латинїзмом, з яким офіцияльне цареславіе ніяк не в силї видержати конкуренції і на який перейшли вже сотки тисячів душ в западних і південно западних ґуберніях?

Ні, ви втискаетесь із своею зимною, бюрократною фармалїсткою, що звеся православіем, межи наш неграмотний народ в Америці і на его темноті головно ви будуете тут свою церков і завдяки лиш темноті нашого народа ви веґетуете тут, хоч, нігде правди та дуже нужденно.

А кілько то лиха заподіваете ви, цареславні панове, своею місию межи нашим народом? Способи, якими ви послугуетесь в пропаґанді цареславія, деморалізують народ незвичайно, так, як способи сі нераз дуже підлі, мерзенні. (Примірож хочби описана висше подія в Говк Рон, Па.) які зовсім не лицюють не то вже церковній чи релїґійній орґанізациї, але й навіть орґанізациї сьвітскій (хиба, що се орґанізация самих ошуканців, безхарактерних і безчесних людий) а яких способів не уживають днесь цивілізовані місионарі навіть між дикими муринами Африки, I де дів ся у Вас self respects, панове?...

Або кілько то невзгодин, роздорів і сварні вносите ви своєю місиею між наші фамілії і взагалї наших людей? Коли примірож муж в родині збаламутить ся цареславіем, як ся риба в мутній воді, а жена останеть ся при своїй вірі або лиш дуже нерадо пійде за мужом, чи в такій хатї царити-ме такий самий спокій і щасте, як і передше, коли в сїй родині про цареславіе ніхто нічо не знав? Чи не бувае нераз так, що із-за цареславія наші люди сварять ся по шинках чи при яких небудь піяцких оказиях, або й порозбивають собі носи чи голови та опісля гнївають ся роками? Дуже часто трафляеть ся ще, цареславні панови, й таке, що ви своїми баламуцтвами підриваете взагалї віру у нашого чоловіка, так, як, обмерзивши ему его віру, в якій він зріс, не потрафите зовсім вщіпити ему глибоко в серце своеї віри, через що чоловік байдужніе в кінци до всякої віри, вважаючи еї хиба гумбуґом, винаходом людий, чимось не так дуже потрібним...

І на таку-то мерзку роботу сипле царска казнакаса рік-річно сотки тисячів рублїв, кіж тим, коли мужицтво в Росиї нераз голодом примирае... Справді цур вам, пек та осина!

А Ви, панови Русини з Говк Рон, Па. показались в памятну для Вас неділю справдішними героями. Немов сі лиси до курника, так підкрадались до Вас цареславні батюшки, але Ви не дались перехитрити; они хотіли пошити Вас в московскі шори, хотіли Вас одурити, но, Ви одурили їх; они хотіли хитро перелицювати Вам віру, та Ви не дали і тим-то належить ся Вам честь і слава з роду в рід.

Щоби-ж ніхто не сумнївав ся в правдивість описаної мною події, заявляю отсим, що факт сей, який склав ся в Говк Рон, Па. справджений у всіх подробицях (через те, щоби его провірити, він аж тепер йде перед forum читачів); в разі потреби, іменно тоді, колиб ви, панови цароcлавні дуже еї відпекувались моглаб повердити правду описаного ціла громада своїми, підписами.

О. П. Понятишин.

Крах.

Послїдні два тижні уся людність Ню Йорку і дальших міст переживала в величезній тревозї і страху. Причиною було банкрутство одного банку за другим одної інституції за другою.

Загальний крах фінансовий спричинили фінансові операції мідянного маґната Авґ. Heinze. По його причині захита ся величезна нюйорска фірма Knickerboker Trust Co. в якій було до 66.000.000 дол. депозитів. Заледви троха людність охолонула з враженя як знов другий великий

нюйорский банк: Trust Co. of America замкнув виплати, не будучи в силї сплатити своїх довжників, що товпами кинули ся по зворот своїх депозитів. Сума зложених депозитів в тім банку виносить около 50.000,000 дол. Рівночасно оголосила банкроцтво фірма Mayer & Co. з довгом 6.000.000 дол.

Паніка банкова з Ню Йорку перенесла ся до Пітсбурґа де оголошено банкруцтво фірми Security Investment Co. і звязаною з нею фірми Westinghouse Electical & Manufacturing Co.

Головний рядовий контрольор банків розслїдив Стан фінансів і орік, що усї нюйорскі банки стоять на сильних підставах і нема найменчої обави що до їх виплатности.

Невиплатність банків, нехай і буде, як ур. комісар хоче, лиш тим часова, відбила ся і на робітничій клясї. Westinghouse Electric Co. викинула на брук 6000 робітників, желїзниця Harriman 2000 і т. д. і т. д.; день в день приносять часописи сотки відомостий, про видалюване робітників і замикане фабрик. Ню Йорскі фінансові потрясеня відбули ся у цїлому крах. Атмосфера фінансова в Америцї з дня на день починае ставати тяжшою. Скаженина спекуляцїї опановуе усїх дрібних капіталїстів. Хтось робить міліони, а хтось другий тратить сотки. Число міліонерів днесь виносить у нас 1 прц. загального числа людности. Той 1 прц. посїдае 99 прц. усего маєтку в краю.

Деж решта людности? На позісталих 99 прц. людности припадае сей 1 прц. національного маетку, а величезна більшість мае велике, кругле нічо.

І отсе е драма, якої прольоґ властне розпочав ся — а ея драма тикае ся усїх тих дрібних капіталїстів, знаних тут під назвою „middelemen", на яких складають ся властителї малих фабрик, склепів, шап і т. д. Вони, з капіталом кількатисячним уважають себе за споріднених і рівних великим капіталїстам помимо своїх пустих жолудків і дїравих кишень. Однак капітал се ненаситна потвора, Його жолудок е всесьвітний, а солїдарність его жолудкових ліверантів е недоувіреня. Але як тут взяти ся до сих дрібних капіталїстів? Що від них видерти? Мушкулів вони не мають — но а та дрібна золота що е в їх кишенях завсїгди не зашкодить.

Капітал не погорджуе навіть і мідию. І от повстають банки і трост компанії, де дае ся 4 прц. і 5 прц. за уживане гроший на найобридлівійші спекуляцїї. Гроші ідуть на спекуляцїї без розбору, а коли та показала ся нещасливою — тодї наступае крах. Резервовий капітал е звичайно дуже малий (Knickerbooker Trust Co. стратила 66,000.000 дол., резервовий капітал виносив всего на всего 1,000.000 дол.,) і по відтрученю судових коштів не лишае ся нічо.

А які се люди тратять сї гроші і що з ними] дїе ся?

Досить раз перейти ся через банк на 5-ій евнї, щоб побачити, що се е кляса середно-заможна. І ся кляса тратить своїх пару сот заощадженых долярів, які піддержували животїне склепиків або дрібних фабрик, а в слїд за тим сї дрібні підприемства мусять упадати і зникати. А місто склепиків, фабричок і дімків виростають „Departament Stores", великаньскі фабрикі і 40 поверхові каменицї. Кляса дрібних капіталїстів гине — а великий капітал росте... росте...

Велика францускa революція звалила февдалїзм і ним скоротила терневий шлях поступу. Днесь у нас в Америцї точить ся не менче завзята боротьба, боротьба о економічну свободу. А борють ся два непримирені вороги: капітал і праця. По одній сторонї золото, по другій солїдарність і самосьвідомість. Солїдарність і самосьвідомість віддїльно—не значать нїчого. Разом взяті творять силу. А сила — то побіда...

Звідки взяли ся і що значать назви „Русь" „Україна"?

(Дальше.)

Ось - так повстане Хмельницького застало в східній Европі вже три дозрілі, вироблені, окремі „руські" народи. Московскі царі звуть ся „русскими" або і „московскими" царями, уважаючи нашу властиву Русь за чужу країну; Хмельницкий зве наш край „Русию", уважаючи Московщину чужим, лише у православній вірі спорідненим краем; Білоруси знов звуть свою народність „рускою", вважаючи чужими і Москалїв і нас, Русинів. Під одною назвою істнували рівночасно аж три окремі, чужі собі народи — так, як під одним прізвищем істнують нераз ріжні, але цїлком чужі собі народи або села.. Зрештою подібно бувало і в иньших, европейских народів, що нараз кілька цїлком ріжних народів або країв носило ту саму назву. От примірoм латиньску назву „Franci" носили і носять до нинї аж два народи: романьский нарід Французи і німецке племя Франки (від тих німецких франків і пішла назва „Франция" та „Французи", бо французку державу заложили князї - завоевники з німецкого племени Франків; зразу та держава звала ся „Франконьскою" та обіймала — в часах Володимира Великого — нинїшну Францию і Німеччину, а потім одна часть еї виділила ся в осібну державу „французку", де й утворив ся поволи нарід „французів".) Або знов назву „Normandia" носили аж два краї. Норвеґія у північній Европі, заселена „Норманами" народом трохи вближеним до Німців, і друга, менша Номандія, що становить нинї часть Франциї, а котрої імя пішло від того, що еї на якийсь час були завоювали морскі приблуди - князї з властивої Нормандиї (Норвеґії). — Подібно з назвою „Британія" або „Бретонія". Здавен давна звала ся так теперішна Анґгія (і ще нинї урядове імя анґгійского королївства е „Велика Британія"). Колиж часть Британів, давних жителів сеї Британї, утїкаючи перед Англами, переселила ся до північно-західного кута нинїшної Франциї, то ся часть Франциї, назвала ся собі „Бретонїею". Так само з назвою „Пруси". Нинї називае ся „Прусами" або „Прусаками одна часть німецкого народу, іменно та, що живе у північно-східній части німецкої держави. Однак ся назва цїлком не німецкого походженя, бо кількасот років взад „Прусами" або „Прусаками" звало ся численне литовске племя, що жило над берегами Балтийского Моря, там де ріка Висла впадае до моря. Тих литовских Прусів-поган стали воювати з полуднеового заходу німецкі рицарі -монахи, що звали ся хрестоносцї. Одну часть тих Прусів Німцї вигубили, другу часть навернули мечем і огнем на Христову віру, закріпостили у тяжку панщину та поволи цїлком їх знїмчили, мішаючи їх з німецкими кольоністами. Тому 300 років загибла до решти стара, литовско-пруска мова у давнім краю Прусів, а натомість Прусами стали звати ся тамошні Німцї, в яких вправдї пливе часть давної, литовско-прускої крови, а котрі однак говорять уже лише по німецки та е завзятими німцями. Навіть між західними Славянами ще до нинї е аж дві пари народів, що мають однакові назви, хоч живуть далеко від себе. Є се „Серби", одні наддунайскі або балканьскі, а другі лужицкі (в Німеччинї, на захід від Поляків, а на північ від Чехів) — та „Словени", одні надморскі, в полудневій Австриї, а другі під Карпатами, в Угорщинї (одні і другі звуть ся по свому однаково „Slovenci", а по нашому перші „Словінцї", а другі „Словаки"). А тому кількасот років були ще два племена „Словен": одні на Балканї, в Македонії, а другі у північній Европі довкола Новгорода Великого. Та на що далеко шукати! От латиньска назва нашого краю „Galicia" означае ще два инші, далекі краї: крім нашої Galici'ї" е ще друга „Galicia" вІшпанії, а трета „Galicia" або „Galacia" була в Малій Азиї. Всіж ті три назви пішли від племени „Galli-в, яке колись або панувало в тих трех, далеких від себе краях. — Вкінци і наша латиньско-німецка назва „Rutheni" означала крім того ще одно, цїлком далеке і чуже нам племя ґалїйске „Rutheni" що жило ще за часів Ісуса Христа в південній Франциї. З того загалом виходить, що назва народу се річ змінчива, отже і другорядна, неважна. Не назва становить про окремість народу, лише само переконане народу. Коли нарід ввaжае себе окремішним народом та коли він розуміе свої окремішні інтереси, мае свою окрему мову, лїтературу і історию — то сей нарід е осібною нациею, хочби мав таку саму назву, як другий нарід.

IV. Як колись прихід Монґолів до Европи, так в 400 років опісля повстане Хмельницкого доконало великого перевороту полїтичного у східній Европі і пхнуло розвій народів східної Европи знов на цїлком нові шляхи. Велика революция національна, релїґійна і социяльна (именно козацко-хлопска), якої вождом був Богдан Хмельницкий і яка захопила зразу всю тодїшну Русь-Україну, була страшним потрясенем, від якого Польща захитала ся так сильно, що стала від сеї хвилї котити ся до гробу. Натомість головною силою у східній Европі, на місце Польщи, стае царство московске. Через повстане Хмельницкого сила Московщини зросла двояко: раз через те, що під руку московского царя пристало хоробре і численне війско україньско-козацке, а по друге через те, що ослаблене Польщи пішло на руку Москві. І сила Московковщини росте разом з тим, як слабне сила Польщи, в котрій робив ся чим раз більший нелад. В додатку з початком 18-ого столїтя (за царя Петра Великого), наступив у царстві московскім великий перелім. Перевела ся там велика реформа армії, податкової системи і т. п. на той сам лад, що був тодї в сильних, західно-европейских, абсолютних (але культурних!) монархіях (як в Прусах, Франциї, Австрії, Саксонії і т. д.). Через сї реформи Московщина зискала вже рішучу перевагу над Польщею та скоро злучила в руках царя всю східну Европу. Се стало ся тим лекше, що анї в Польщи, де управа державы спочивала в руках многочисленної шляхти, анї в козацко-україньскій Гетманьщинї, де знов краем правила многочисленна козацка кляса, не легко було переконати о потребі реформ широкі маси шляхти або козацтва. Аби шляхоцкий сойм в Польщи та козацка рада на Українї згодили ся на заведене рекрутчини і постійного війска, на підвишене податків, на установлене сильних властий, зависимих просто від короля або від гетьмана (а не вибираних), на се треба би було кількох десятилїть і переконуваня та аґітациї. Тимчасом в Московщинї стало ся се протягом кількох лїт мимо невдоволеня народу, на оден розказ царя Петра І-го. Деспотично самовладний лад московский, хоч як тяжкий для московского народу, допоміг однак Московскому царству до сего, що воно протягом одного десятилїтя стало найбільшою военною силою східної Европи, а дальше здавило автономію України, відбило від Швециї береги балтийского моря, завоювало (при помочи України) кримско-татарске ханьство і береги Чорного Моря, вкінци (разом з Прусами і з Австриею) розібрало Польщу. Все те стало ся протягом нецїлого 18-го. столїтя, Царство Московске, яке в часах Богдана Хмельницкого обіймало лише саму властиву Московщину та фіньскотарскі землї на схід і північ від властивої Московщини — в 150 років по переяславскім договорі називало ся уже „царством российским" та обіймало цїлу східну Европу: в середині Московщину, на півночи фіньскі землї, на сході татарскі землї, на заході прибережні краї над балтийским морем (Фінляндию, Інфлянти, Курляндию і Лїванію). на полудневім заході Білорусь, Литву і переважну часть властивої Польщи (з Варшавою), на полудни майже всю Русь-Україну лише без Галичини і Буковини), Крим та Кавказ, а крім того величезні простори дикого Сибіру в північній Азиї.

(Дальше буде).

Просить ся всіх членів Р. Н. Союза, котрі зміняють свої адреси, щоби нам докладно подавали стару і нову адресу, як також число відділу, до якого належать.

Редакция.

Гомстед, Па. бр. сьв. Арх. Мих. від. 23.

взиває слїдуючих членів, щоб кождий з них в протягу 14 днів зголосив ся у секретара брацтва. Імена тих членів суть: І. Голїндяк, Т. Полячок, І. Іваночко, Й. Гавчила, Анд. Ґела, М. Лебедь, і Ів. Ковальчик.

І. Еван секр.
П. Феш предс.

Виказ членів Р. Н. С за місяць Октобер 1907 р.

Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Дїти	Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Дїти
1	264	10	43	88	11	6	3
2	43	—	—	89	18	—	—
3	212	6	30	90	11	2	2
4	90	2	18	91	59	28	—
5	68	—	7	92	76	32	—
6	139	—	7	93	23	—	—
7	147	3	34	94	40	17	—
8	35	4	34	95	40	1	—
9	55	—	24	96	84	42	9
10	31	4	47	97	9	1	3
11	26	—	5	98	24	3	9
12	60	4	14	99	49	14	4
13	35	—	5	100	9	3	—
14	74	24	19	101	—	11	—
15	46	—	—	102	97	9	—
16	200	2	12	103	32	4	—
17	18	—	—	104	114	1	33
18	25	1	14	105	13	5	2
19	65	3	44	106	18	2	2
20	66	4	15	107	48	1	9
21	18	—	4	108	39	22	5
22	17	—	—	109	19	—	2
23	55	—	7	110	18	—	—
24	19	1	2	111	18	19	—
25	57	5	5	112	13	6	3
26	39	—	2	113	26	—	—
27	48	6	15	114	57	—	—
28	98	14	8	115	31	—	—
29	30	1	15	116	14	2	1
30	85	4	17	117	15	—	—
31	40	—	1	118	6	4	—
32	98	—	7	119	47	—	—
33	224	10	101	120	38	—	13
34	13	—	—	121	160	—	84
35	45	—	5	122	14	—	—
36	50	—	14	123	116	18	—
37	40	—	19	124	24	19	—
38	71	7	4	125	4	—	—
39	50	7	4	126	33	—	2
40	133	4	12	127	15	—	1
41	36	4	—	128	22	1	3
42	66	6	37	129	45	—	12
43	31	—	6	130	29	19	2
44	8	1	—	131	19	1	2
45	35	5	7	132	31	1	11
46	154	3	45	133	13	5	2
47	54	—	7	134	39	—	—
48	133	10	6	135	56	—	—
49	18	—	1	136	66	2	4
50	18	1	—	137	10	—	—
51	25	2	—	138	13	12	—
52	52	7	—	139	32	—	—
53	234	31	63	140	40	—	8
54	12	3	1	141	25	2	—
55	103	5	13	142	—	—	—
56	48	1	5	143	34	—	—
57	13	—	—	144	16	21	16
58	98	6	31	145	39	—	—
59	28	5	7	146	30	—	—
60	—	11	10	147	28	—	9
61	75	—	2	148	26	2	—
62	67	1	16	149	26	1	—
63	62	—	5	150	18	—	—
64	7	—	—	151	—	20	—
65	35	1	9	152	37	—	1
66	32	7	3	153	35	3	—
67	179	1	7	154	3	16	—
68	21	2	9	155	18	9	—
69	28	4	4	156	13	—	6
70	35	36	9	157	21	1	2
71	21	—	2	158	24	1	—
72	48	—	28	159	22	17	—
73	8	2	2	160	16	13	—
74	18	—	—	161	25	—	—
75	28	—	1	162	—	—	—
76	21	12	1	163	13	—	—
77	27	1	—	164	9	6	—
78	149	1	8	165	1	8	—
79	18	1	—	166	28	—	—
80	66	—	—	167	26	1	—
81	38	—	16	168	9	10	—
82	101	—	12	169	21	2	—
83	8	9	5	170	5	10	—
84	44	—	—	171	6	9	—
85	140	1	10				
86	51	—	—		7.959	760	1.278
87	16	2	8				

Всїх членів в „Союзї" було при кінци Октобра 1907 року 9997.

Т. Лабовский,
гол. рекорд. секретар.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

- Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Паріляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодор Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Tranger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
о. Л. Левицкий, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А“ (ціле посмертне) $1000.00,
В разі смерти члена кляси „Б“ половину посмертного $500.00;
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилае ся так: на money-order як або чеках вписуе ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилае ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилае їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову 1 протоколу.

На ці книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“.

Посмертні вісти.

Коско Михайло член Р. Н. Союза від 5 Mt. Carmel, Pa. помер 19 окт. с. р. Небіщик походив з Угорщини села Гельцманівці стол. Спиш.

Адамчак Стефан 16 літний син Андрея і Эви Адамчак і член Р. Н. Союза від. 29 Rohne Pa. помер 3 окт. с. р.

Бараняк Лукач член Р. Н. Союза від. 43 Simpson, Pa. помер 13 септембра с. р. Небіщик походив з Галичини села Жеґестів пов. Н. Санч.

Запрялюк Михайло член Р. Н. Союза від. 33 North Hempton, Pa. помер 29 юнія с. р. Небіщик походив з Галичини села Станіславчик пов. Броди.

Юрий Костура, муж Анни членкині Р. Н. Союза від. 152 Homstead, Pa. помер 22 септембра с. р.

Ева Рудий жена Антона член Р. Н. Союза від. 39 Syracuse, N. Y. померла 18 октобра с. р.

Базарник Іван син Василя і Марії Базарник і член Р. Н. Союза від. 38 Amburn. N. Y. помер 1 октобра с. р.

Рифун Іван 2 літний син Павла і Анни Рифун і член Р. Н. Союза від. 7 Mc. Adoo, Pa. помер 20 октобра с. р.

Вічная память.

Ч. 365 КВІТ 50.00

на пятьдесять долярів, котрі п. Спиридон Сімків отримав яко (надзвичайну) запомогу з фонду бідних під час коли він і родина знаходить ся в нужденім стані з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

New York, N. Y. дня 26 октобра 1907 р.

Спиридон Сімків.

Сьвідки:
а) Кашиньский Анд.
б) Мартинів Мат.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 69

А. Корпан пред.
П. Парицкий сек.

Ч. 282 КВІТ 50.00

на пятьдесять долярів, котрі п. Михаїл Романишин отримав яко спріткуу часть по батьку Антоні, з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Воу, N. Y. дня 21 окт. 1907.

Михаїл Романишин.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. від. 13.

Ч. 284. КВІТ 50.00

на пятьдесять долярів, котрі п. Ева Романишин отримала яко посмертну запомогу по батьку Антоні, з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.

Воу, N. Y. дня 21 окт. 1907.

Ева Романишин.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. від. 13.

Ч. 283 КВІТ 50.00

на пятьдесять долярів, котрі п. Марія Романишин отримала яко посмертну запомогу по батку Антоні, з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.

Воу, N. Y. дня 21 окт. 1907.

Марія Романишин.

Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. від. 13.

Ч. 285 КВІТ 150.00

на стопятьдесять долярів, котрі п. Тереса Романишин отримала яко часть спріткуу по батьку Антоні для Антона, Катерини і Івана, з головної Каси Р. Н. Союза в Америці.

Воу, N. Y. дня 21 окт. 1907.

Тереса Романишин.

Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Відділ 13.

Рух
в відділах Р. Н. Союза

ДО ВІДОМОСТИ ВСІМ МІСЦЕВИМ СЕКРЕТАРЯМ Р. Н. С.

Отсим повідомляе ся Вас, що статути Р. Н. Союза розіслано до кождого відділу 25 е. м. на Ваші адреси.

Проте прошу бути уважним і скоро котрий дістанете поштарку з Express office-у, що там е для Вас пакунок. сейчас ідіть і відберіть.

Котрий з Вас не дістане статутів до тижня, прошу сей час мене о тім повідомити.

З поважанем
С. Ядловский,
фінанс. секр.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю всїх ІІІ. секретарів і членів Р. Н. Союза, що всї грамоти кляси „А“ означають, що член платить на ціле посмертне т. е. 1000 дол.; грамоти кляси „Б“ означають члена на половину посмертного т. е. 500 дол.

З поважанем
Т. Лабовский.

Аллеґени, Па. Брацтво сьв. Івана Хрестителя, Від. 111.

мае в другу неділю по першім мітинґ і запрашае всїх членів, аби ся посходили та щоби повиплачували старі довги.

Іван Івань, предсідатель.
Иваницкий Михаїл, секретар.
Павло Лащик, касієр.

Алеґени, Па. бр. Усп. пр. Богор. відд. 56.

повідомляє усїх своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся дня 10 новембра с. р. Початок о год. 1-ій по пол. Порядок: а) вибір нового уряду б) обрахунок і справоздане касове в) принимане нових членів без вступного. Кождий член мусить на мітинґу вирівнати свої довги бо в противнім разі перестае бути членом брацтва і Р. Н. Союза.

І. Бурка прдс.

КЛІВЛЕНД, О., Бр. св. П. і П. ВІД. 102

подае до загальної відомости, що в місяци Новембрі приймае до брацтва нових членів без вступного.

С. Брунарский, прдс.
В. Мосинжк, кас.
А. Качала, скр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж., ТОВ. „ЗАПОРОЖСКА СІЧ“ ВІД. 155

подае до відомости усїх Русинів, що в місяци Новембрі і Децембрі принимае ся нових членів без вступного до товариства і Р. Н. Союза.

К. Пелешак.
секр.

AUBURN, N. Y.

бр. сьв. О. Николая відділ 38.

Подаю до прилюдної відомости, що в місяцю новембрі і децембрі буде принимати без вступного до брацтва. До Союза буде принимати ся до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

М. Поляньский пред.
Т. Рошко скр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня баль, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устрою Братство Сьв. Отця Николая Від. 53 Р. Н. Союза в Пітсбурґ, Па. дня 26 Новембра с. р. на Пр. Сьв. Арх. Михайла в гали „Просьвіти“ на 7 улици на SS. в Pgh. Початок о 7-ій годині вечером. Вступ 50 цт. і 25 цнт. Музика буде найлутша, покріпитись буде чим хто тїльки забажа. За забаву ручить Уряд братский.

Николай Войтович, предс.
Михайло Дмитрів, касієр.
Петро Патуляк, секр. 45-46

ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

Братство сьв. Володимира в Ню-Йорку устрою Аматорске представлене „Страйк“ в суботу дня 16 Новембра, в Гали Manhattan Lyceum, число 66--68 E. 4 Str. з слїдуючою Проґрамою:

ОСОБИ:

Вокоман Підскакевич .... п. І Мельнак.
Реєнтий .... п. А. Виклїчук
Настуня, его дочка .... п-ї Савіцка
Наруся, подр. Настї ...... п-ї Бучацка
Іван, жидівс. попихач .... п. А. Петрів
Семен, академік .. п. Й. Заплатиньский
Вас., мол ґазда ... п. М. Нижникевич
Василиха его жена ....п-ї О. Бучацка
Никола, мол, парубок ...п М. Угорчак
Матій .... п. В. Мазур
Мордко, арендар .... п. Я. Сипин
Павлуньо, школяр .... п. І. Скробало
Юрко, Школяр ...... п. І. Наконечний
Жандарм .... п. Тимків
Режисер .... п. А Цурковский
Діреґент сьпіву .... п. М. Гундич

Музика під управою п. П. Гуменюка.

По представленю Бапь. За добру забаву і обслугу ручить балевий Комітет

Я. Корнат предс.
А. Шеремета касієр.
45—46 К. Наконечний скр.

ОГОЛОШЕНЄ.

Антін Шурма, замешкалий в Ню-Йорку, поручае ся всїм Ч. Парохіям і Брацтвам як і приватним особам, як маляр і різьбяр, способний виконувати всякі роботи малярскі ірізьбярскі

В своїм званю мае довголїтну практику, бувши довгі літа в Академії штук красних в Кракові. Може виказати ся похвальними порученями від многих отців духовних, а також від Епископа С. Ортиньского.

АНТІН ШУРМА

No. 320. 13 St. межи 1 а 2 Ave. New York. 6-5

ЗАПРОШЕНЄ.

На посьвяченє Гр. Кат. Рускої Церкви на третій улици в Пасайк Н. Дж. Посьвяченя довершить Преосв. Епископ Сотер С. Ортиньский, перший Гр. Кат. Епископ в Америці в Неділю, дня 10-го Новембра с. р. На тое наше велике сьвято запрошуемо всїх сусїдів сьвящеників і усїх знакомих людий, а особливо запрашаемо всї дорожені Братства так Рускі як і Славяньскі до як найчисленнїйшої участи.

Похід Братств начне ся точно о 9-ій годині рано.

Passaic N. J Oct. 16, 1907.

О. Евгеній Гомичко.
за комітет церковний.
Іван Кеселиця
Іосиф Тимко
6—5 Даниїл Кидонь.

ЗАПРОШЕНЄ.

В неділю дня 17-го Новембра с. р. відбуде ся посьвяченє нової, рускої гр. кат. церкви в Binghamton, N. Y. якого доверши Преосв. Епископ С. С. Ортиньский. На се торжество запрошуе ся сердечно усїх братів і сестер живучих в нашій околици.

В імени церковної громади
о. Ириней Матяцко,
сьвященик.

ПЕРШИЙ, ВЕЛИКИЙ РУСКИЙ БАЛЬ

Устрою бр. сьв. Андрея в Лорейн, Огайо дня 16-го нов. с. р. в Carek Hall, 422 Charles Str. Початок о годині 6 ій вечером. Вступ 35 цнт. Жінки даром.

На баль сей запрашае ся усїх чесних Русинів і Русинок так з міста як і з околиці. Музика знаменита, ческа.

За добру забаву ручить комітет:

Іван Шурґан
Мих. Галянка 45—46

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устрою Тов. „Любов“ від. 112. Р. Н. С. в Нюарку, Н. Дж. получений з фантовою льотерією дня 23. Новембра с. р. в Central Hall 324 Springfield Ave. cor. Morris Ave., Newark, N. J. Початок точно о 1-ій годині по полудни. Вступ від особи 25 цнт. Запрашаеть ся усїх Русинів і Русинок так з Нюарку як і околиці.

За добру забаву ручить

Комітет.

ПОДЯКА.

На наше прошене зложили на будову церкви в Городищу, коло Залозець в Галичині слїдуючі побожні жертводатслї:

1. Луць Кузьма від себе і других зібрав з Bridgeton	202 К 01 с.
2. Васпль Мазур від себе і других з Ню Йорку	75 К
3. Доська Трач з Ню Йорку	20 К
4. Ксенька Хома з Ню Йорку	20 К
5 Іван Кулїбаба від себе і других з Mont Albertis, Canada	210 К 70 с.
Разом	527 К 71 с.

За тоті датки складаю горячу подяку. Нехай Бог благословить жертводателїв і просим о дальшу ласкаву память про наш дім Божий, який в слїдуючім році буде укінчений.

Городище, дня 4 жовтня 1907.

о. Іл. Кузїв
парох і предсїдатель комітету.

ДЕ Є

Франк Новольский і Михаїл Іваніцук, оба з села Щитівці, пов. Заліщики, Галичина. Хтоб про них знав, або они самі нехай пишуть на адресу:

John Pivtorak
Yaber, Alta. Canada. 5

ДІВЧАТА УВАЖАЙТЕ!

Єсли потребуєте роботи, єсли хочете дістати добре заняте, голосїть ся до Intelligence офісу P. Malinowska 104 Morris Str. Jersey City, N. J. 5—6

Відозва до всіх відділів Р. Н. Союза.

На річній конвенції урядників „Р. Н. Союза“ в Trenton, N. J. дня 11 с. м. рішено вислати телеґраму до Єго Преосвященьства Кир. Сотера в заявою синівскої любови і привязаня та попертя морального зі сторони членів „Р. Н. Союза“. Сесю телеґраму вислано і урядники „Р. Н. Союза“ були одної думки, що майже всї члени нашої орґанізації одобрять подібний поступок. Во і якжеж его осудити? Оджеж кождий з нас знае в якім опляканім стані знаходила ся тай ще знаходить ся наша руска гр. кат. церков в Америці. Майже всї ми були тої думки, що для приведеня ладу в наших церковних відносинах потреба нам голови — епископа. О того епископа старали ся сьвідомі рускі люди всіма способами і вкінци діждалисьмо ся его в особі Єго Преосвященьства Кир Сотера Ортиньского. Кождий з нас о душевленем витав і витае свого Владику, кождий, балакаючи про него не мае слів похвали і покладае на него великі надії, але дуже мало е таких, котрі поставилиби собі таке запитане: Як буде у чорож той епископ удержувати ся? За чиї гроші він буде їздити і орґанізувати нас? Певно неоден скаже що епископа в Америці удержувати буде край або епископ сам такий богатий, що не потребуе нічиеї помочи. Але так не е. Наш Преосвященний не побирае грошей від жадного правительства ані своїх богато не мае. Він ні взглядом матеріяльним не зависимий від нікого. Він приїхав тут з сьв. Хрестом і словом Божим а більше з нічим, а нашим сьвятим обовязком підперти нашого першого Владику гріши, щоб він відчув, що нарід, для котрого він тут приїхав, зрозумів цілковито ваґу свого обоаязку. В першій мірі повинні підперти свого епископа матеріяльно церковні громади, але се може стати ся пізнїйше, а поки що моральним обовязком нашого „Р. Н. Союза“ е зробити як найкорше і педедати свому Владиці дар любови. Якже се зробити? А так. В місяцю октобрі кождий член „Р. Н. Союза“, коли буде платити свое місячне місцевому секратареви най при тій способности зложить добровільну жертву (кілько схоче) для епископа. Не члени Союза повинні також складати свої жертви. Місцевий секретар, посилаючи гроші до головного касиера взглядно голов. секретаря зазначить кілько з тих грошей зібрано для нашого Владики. Опісля загальну суму голов. касиер відішле нашому Преосьвященному як дар любови від „Р. Н. Союза“. Просить ся місцевих секретарів усіх відділів „Р. Н. Союза“, щоб сесю вiнозву перечитали на головнім мітинґу і загріли людей до щедрих жертв. В той спосіб наша орґанізація „Р. Н. Союз“ покеже наглядно свою любов і сильну звязь, яка лучить нас і нашого Преосвященного.

О. Стефан Макар, отець духовний Союза.

Конст. Кирчів, предс.
Алекс. Шаршонь, касієр.
Семен Ядловский, секр. фінанс.
Теодор Лабовский, секр. рекорд.
Т. Талпаш, радний.
М. Беля „
М. Семенюк „
А. Овсак „
Ф. Поливка „
о. Л. Левицкий контр. комісія.
О. Стеткевич „ „
С. Калакука „ „
А. Цурковський, редакт. „Свободи“.

Просить ся всїх членів Р. Н. Союза, котрі зміняють свої адреси, щоб нам докладно подавати стару і нову адресу, як також число відділу, до якого належать.

Редакция.

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Если хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сейчас повідомить про се редакцію.

Від. 1. Братство сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. сьв. Димитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Коропчак, пред., В. Карляк, кас., І.Воргач, секр. Мітинґи по 15-тім Адр. I. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. сьв. І. Хр. в Олифант, Па. Ю. Хиляк, предс., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. O. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзи Сити, Н. Дж. М. Пупчик, пред., Ів. Костик, кас., Г. Підлипчак, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю в гали Голода, 38 Greene Str. Адр. H. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Гараґан прд., І Жатко скр., П. Вальчко кас. Мітинґи відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравнсвіл, Па. М. Бенча, предс., Ф. Схойра, кас., І. Петришко, секр. Мітинґи в четверту неділю місяця. Адр: J. Petryszko, Box 118, West Brownsville, Pa.

Від. 7. Пок. Пресв. Богор. в Мекаду, Па. А. Капітула, предс., А. Янкевич, кас., Ст. Поступак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шім. Адр: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михаіла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Мовчан Кузма, предсідатель, Вас. Федьчик, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинґи відбувають ся що місяця все першої неділі по 20-ім о 1-ій годині по полудни в гали під церквою. Адреса: John Tarbay, Box 75, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9 Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. Гіл. Телеп прдс., Ст. Попович кас., К. Феценко секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Від. 10. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн. К. Горбаль предс., Я. Поливка секр., Гр. Жерав кас. Міт. відбувають ся в послідну неділю в місяци. Адр.: Jacob Polywka, 7 Meadow Str., Ansonia, Conn.

Від. 11. Бр. сьв. Ів. Хр. в Вагербері, Конн. І. Констанкевич, предс., М. Душканич, кас., Л. Павелчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-ім. Адр.: L. Pawelczak, 210 Bishop St., Waterbury, Conn.

Від. 12. Бр. сьв. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, предс., С. Радко, кас., о. Д. Добротвор, секр. Мітинґи що 3-тої неділі. Адр.: Rev. D. Dobrotwor, 25 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. П. Рончковский предсідатель, П. Павликовский касієр, Ф. Телеп, секретар. Адр: Filip Telep 2429 3-rd Ave. Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. сьв. Арх. Михаіла в Ст. Луіс, Мо. Ст. Шубак предс., Олександер Валєвский кас., Гриць Копча, секр. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. сьв. І. хр. в Бофало, Н. Й. Н. Серединский, пред., Д. Мидзян, кас., Ф. Зятик, секр. Міт. по 9-тім в неділю. Адр.: F. Ziatyk, 147 Bush St., Buffalo, N. Y.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. І. Поляньский, предс., С. Скарлош, кас., Л. Моніта, секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павлет, Вт. В. Плішка, предс., Г. Смерідко, кас., М. Кулених, секр. Мітинґи що третої неділі. Адр.: M. Kylenycz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн Петро Ленько, предс., Ірон Горбаль, кас, С. Вислоцкий скр. Мітинґи відбувають ся в послідну суботу кождого місяця о 7½ год. вечером. Адрес: St. Wyslockyj, Box 417, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. сьв. Вас. Вел. в Прайсбурґ, Па. Ю. Фалат, предс., С. Турок, кас., С. Сисак, секр. Мітинґи першої неділі по 15-тім в рускій школі. Адр.: S. Sysak, Box 1336 Olyphant, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко, секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. сьв. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат, предс., Адр.: P. Sabat, Box 65. Мітинґи кождої 3-тої неділі по 1-шім в парафіяльний гали.

Від. 22. Бр. сьв. Николая в Менави, Па. М. Турко предс., І. Іванчін секр., Ілько Ракс кас. Міт. 3-тої неділі в місяцю. Ад.: L. Iwanchin, Box 2, Sunny Side Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гомстед, Па. П. Феш, предс., М. Козак кас., І. Іван секр. Адр.: J. Iwan, 534 4rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в послідну неділю місяця.

Від. 24. Бр. сьв. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Крапіцак, предс., П. Беднарчик, кас., К. Заяць секр. 308 Coal St., Shamokn, Pa. Міт. в словеньскій гали.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Травґер, Па. А. Семаницкий, предс., Я. Ющак, касієр, М. Ющак, секр., Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. сьв. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон, Па. В. Ядловский, предс., Т. Фрицкий, кас. П. Ґрабаня, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Ґлен Лайн, Па. Іван Маркович, предс., Данило Ґарбера, кас., Лешко Фринцко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождого місяця 16-го о год. 7-ій вечером в школі під церквою. Адрес: A. Fryncko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 28. Бр. сьв. Ілії Пр. Я. Яцила, предс., І. Стець, кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Пр. сьв. Спаса в Рон, Па Т. Сторошка, предс., С. Далівский, кас., А. Ґродзьо, секр. Адр.: A. Grodzio, Rhone, Pa.

Від. 30. Бр. сьв. Ап. Андрея в Бреслав, Па. І. Ґмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Леньо, секр. Міт. кождої 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: Panko Lenio, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. сьв. Мих. в Еліанор, Па. М. Такач прдс., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кождої 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: J. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. сьв. П. і П. в Травґер, Па. І. Олясин предс., В. Йоди кас., І. Червінка секр. Міт. кождої послідної неділі в місяцю. Адр.: John Czerwinka, Box 7, Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онущак, предс., Мих. Чепеляк, кас., Мих. Петрик, секр. Мітинґи в кожду четверту неділю місяця. Адр.: Michael Petrick, Box 48, Northampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіскі, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство трьох Сьвятителів в Витні, Па. Іван Сопчишак, предс., Спирідон Горощак, кас., Петро Квочка, секр. Мітинґи відбувають ся кождого місяця все в неділю по 15-ім. Адрес: Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 36. Бр. сьв. Ів. Хр. в Скатдейл, Па. П. Гула, предс., Н. Зарило кас., Ст. Коваль секр. Міт. кождої неділі по 15-тім в гали П. Куленича, Адр.: St. Kowal, Scottdale, Pa.

Від. 37. Бр. сьв. О. Ник. в Чішголм, Мінн. П. Курочка, пред., О. Кур, кас., І. Лазоришак, секр. Міт. кождої неділі по 10-тім. Адр.: L. Lazoryshak, Box 188, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство сьв. О. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский предс., В. Бозарник кас., Т. Ротко, секртар. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділі по першім в салі під рускою церквою при Washington St. Адрес братства: T. Rotko, 29 Cross Str., Auburn, N. Y

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Сиракюз, Н. Й. Т. Глива прдс., Г. Гнатко кас., А. Варян, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця. Адреса братства: Andrew Warian, 105 Ontario Str., Syracuse, N. Y.

Від. 40. Братство сьв. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезіньский, предс., Тимко Шеремета кас., Демко Ленко, секр. Мітинґи відбувають ся кождої четвертої неділі в церковній галі сьв. Івана Хрестителя. Адреса: Demko Lesko, 440 Alder St.: Scranton, Pa.

Календар на рік 1908.

„Soter Stephan Ortynsky, Greek Catholic Bishop of United States. Ч. 32. Предложена нам літературна часть „Американьского руского календаря" на 1908 рік. зложена о. Еміл. Кубеком, сьвященником в Маганой Сити, Па. не містить в собі нічого против св. віри, противно, подає здоровий корм души християньскій. Дозваляєм проте печатати, і можем заразом поручити вірним сей календар. Дано в Вашинґтон дня 24. IX. 1907. † Сотер m. p. Епископ (:Печать:)"

Календар той уже готовий і за пару день розішлю его передплатникам. Містить в собі крім важної, поучаючої, літературної части, місяцьослов, типік церковний, много поучаючого про Америку, стих, анеґдоти, сьмішні історийки, загадки з преміями, оголошеня і проч. Окладки календаря дуже гарні; близько 60 образків і один образ мальований; ціна 35 цнт. Можна дістати і без типіка за відповідно дешевшу ціну, однак не так гарні примірники.

Упрашає ся усіх Всеч. отців духовних, п. учителів, предсідателів Брацтв, торговцьків книжками, щоб були ласкаві замовляти сей календар.

Мій адрес:
Rev. Emil Kubek
Mahanoy City, Pa.

ПРОДАЮ І КУПУЮ ФАРМИ ЛОТИ І ХАТИ.

Най би ти був хоч де, то я ти можу продати і купити. Лоти можь купити в добрім положеню ще тано: всего $20 готівки а решту на легкий виплат. Заробок певний, бо місто ще лиш ся зачинає будувати.

Хто іде до Едмонтону то най шукає мене на адрес котрий я подаю я на стацію не ходжу і ней уважає аби го хто не здурив бо є їх досить, но руски знає хоть хто.

G. Krikevsky,
223 Hamilton Ave.,
Edmonton, Alta, Canada.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки, цигаря і папіроси. Має також добре заряджену ґросерию.

СПРОБУЙТЕ!

Mahanoy Plane, Pa.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ. 50

Єсли хочете з малої фотоґрафії зробити великий портрет, то пришліть мені малу фотоґрафію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.

710 BRADDOCK AVE.,
BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисі:
від 8 ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski

ЛІКАР.

Лічить всілякі хороби, жіночі, мужескі і діточі — совістно.

Вилічене, єсли можливе, ґварантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.

95. 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA

HOWARD ALBERT,

Аптикар.

Продає всілякі ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА. 30

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Pir Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.! 30

ДОКТОР ШТАЙН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па. 43

ДОКТОР ҐРУЛЕР.

Застати єго можна в офисі від 8 до 9 рано, 1 до 3 по полудни, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па. 16

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8 ої пополуд. В неділю від 10-ої год. рано до 12 полуд.

24 Elizab th Street, Derby, Conn.

ВСІ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.



ІВАН Ґ. ПІСТЕЙ, 37-50

Словеньский, руский, польский

Погребник і бальсамовник.

Керичі на весіля, хрестини, похорони та иньші тим подібні случаї завсігди на поготовю. — Телефон 563.

18 Jersey St. ANSONIA, CONN

СПЕЦІЯЛІСТ ГРАЧ

на 2 і 3 рядовій Ґармонії.



Даю лекції після нової методи так що кождий за 3 місяці вивчить ся грати. Шукаю також чоловіка (Русина або Поляка) що добре грає на скрипці.

О 7 вечер всегда застанете мене дома.

Адрес: **SINKIEVICH,** 37

31 Willett St., в ярді на 2 флорі
NEW YORK.

HERMAN SCHULTZ.

Контрактор і будівничий.

Всі роботи полагоджує сей час і точно, як також подає ціни на всілякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

Всякого Рода Справи

можете залагодити тільки через одиноку

Руско-Народну Канцелярію в Винипегу.

Пишіть або удавайте ся лично на адресу:

RUSKA KANCELARYJA,
Room 4, 666½ Main St., Winnipeg, Man., Canada.
Телефон 7284. 507

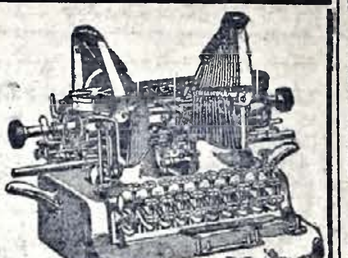
Хочете Поради, Інформації, Роботи?

Усе те дістанете безплатно в Бюрі Славяньского Іміграційного Тов.

Голоситись лично на адресу:

SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.
35 Broadway, 5th floor, New York City.

The OLIVER Typewriter



МАШИНА ДО ПИСАНЯ З ВИДНИМ ПИСЬМОМ.

Найліпша клявятура. Нагороджена. всюди. Катальоґи даром. Пишіть по ню на адрес:

THE OLIVER TYPEWRITER CO.
310 Broadway, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него ніколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

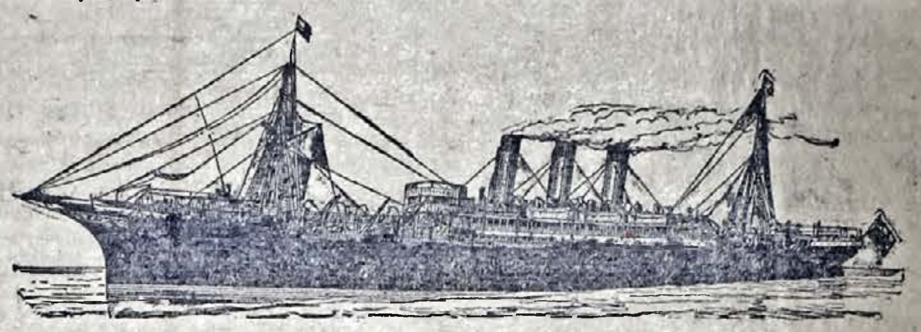
E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейті Ню Джерзі. Капітал 50.000.00 д.



184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всіх країв і держав сьвіта по цінах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти**, контракти купна і продажи заосмотрені підписом консуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові**, як: увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.

5) **Виробляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разі каліцтва, смерти, невиплачення пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: Г. Дэлдик предс., А. Савка місто-предс., Н. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Вироби орації, знамі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи. Цінник і пробки висилає даром.



Можете писати до на по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити вище пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah, Pa.

РОЗКЛАД ЇЗДИ ШИФІВ.

Відход, з Ню Йорку.	День.	Корабель називає ся	Їде	до порту.	Коштує через воду
Nov. 5	Вівтор.	Kronprinz Wilhelm,	7 день	Bremen	$33.00
„ 6	Середа	Saratow,	12 „	Rotterdam	20.00
„ 6	Середа	Kroonland,	9 „	Antwerpen	33.00
„ 7	Четв.	Friedrich der Grosse,	11 „	Bremen	21.00
„ 12	Вівтор.	Kronprincessin Cecilie,	7 „	Bremen	33.00
„ 13	Середа	Lituania,	12 „	Rotterdam	20.00
„ 13	Середа	Samland,	9 „	Antwerpen	33.00
„ 19	Вівтор.	Kaiser Wilhelm der Grosse,	7 „	Bremen	33.00
„ 20	Середа	Moskwa,	7-8 „	Rotterdam	20.00
„ 20	Середа	Zeeland,	9 „	Antwerpen	33.00
„ 26	Вівтор.	Kaiser Wilhelm II.,	7 „	Bremen	33.00
„ 27	Середа	Nowa Szyfa,	12 „	Rotterdam	20.00
„ 28	Четв.	Barbarossa,	11 „	Bremen	21.00

Прошу собі запамяти, що ціни майже кождого тиждня міняють ся, себто можуть бути дешевші або дорожші.

Хто їде до краю, а хоче щоби ми ему показали праву дорогу і завели его аж до ліжка на шифі нехай удає ся до „Свободи" під таким адресом:

R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

Хто хоче спровадити з краю брата, сестру або кого знакомого, нехай пришле нам належитість:

За колію з Кракова до води	$5.00.
За шифкарту через воду	$38.50.
Разом	$43.50.

Поспішний шиф коштує $5.00 дорожше.

Се є ціна найліпших шифів поспішних, що їдуть 7 день через воду. Дальше треба нам подати:

1) Імя і назвиско їдучого і докладний его адрес.
2) Кілько літ має, як також докладний адрес купуючого.

Діти від 1 — 12 років платять половину шифкарти Діти меньше року $5.00 з краю, а $2.00 до краю.